

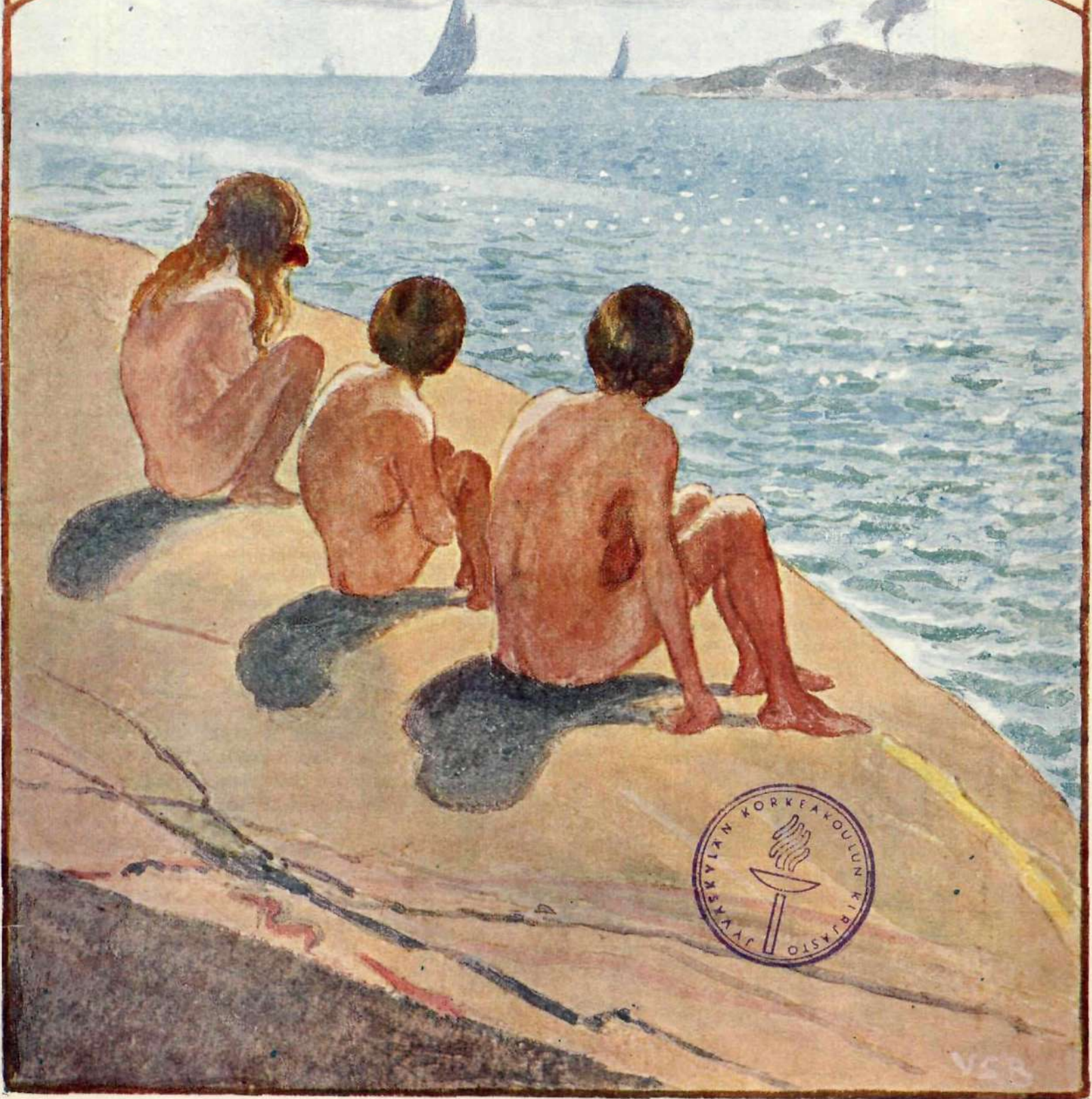
21/10/12.

23016

1912

VALISTUS

ZOLUUBUARI

Tiedon valo, päivän paiste olentomme elvyttää.

Joulu-iltana.

Katsos tupaa pientä tuolla
synkän metsänlaidan puolla.
Valkohanki katon peittää,
kuutar hopeitansa heittää
yli metsän, kinosten.
Yö on hiljainen.

Äänetönnä uinuu salo,
ikkunoista hohtaa valo.
Kuule, alta kurkikirren
soipi hyminätä virren,
jouluvirren ihanan,
hartaan, sointuisan.

Lapsilauma joulupuulla
veisaa virttä riemusuulla,
juhlii seimen pyhää lasta,
joka saapui taivahasta,
tuli armolahjoineen
heidän vieraakseen.

Äiti joulupuuron keittää,
Liisaan silmäyksen heittää:
»Siitä ilot saat sa paraat,
muille iloa kun varaat;
niukkaa naapurissa lie,
sinne kystä vie!»

Liisa lähtee ilomiellä —
vanhus yksinäinen siellä
kenties suruissansa huokaa
vailla lämmittävää ruokaa.
Liisan häntä muistellen
tie on lyhkäinen.

Yli kynnyksen jo astuu.
Vanhan himmi silmä kastuu:
»Rakas laps, sa muistit mua!
Kristus siunatkohon sua,
yksinäisen pirttini
jouluenkeli!» I. Hellén.

Kuka kolkuttaa?

Katso minä seison oven
takana ja kolkutan. (Joh.
ilm. 3: 20).

Wyydän teitä, nuoret ys-
täväni, ajatuksissanne
seuraamaan minua Bet-
lehemin pieneen kau-
punkiin Jordan-virran
ihanalla maalla. Se
kaupunki ei ole teille entuudestakaan
outo. Onhan mielenne tutustunut sii-
hen Raamatun historiaa lukiessanne
sekä rakkaan isän, äidin ja opetta-
jan kertoessa teille sen seudun suu-
rista tapahtumista, joita muistellessa
lämpenee niin hyvin lapsen kuin van-
huksenkin mieli.

Lähes kaksituhatta vuotta sitten
kolkuttivat Joosef ja Maria pimeänä
yönä matkasta väsyneinä mainitun
kaupungin asuntojen ovelle pyrkien
päästä sisään. Keisarin verollepano-
käsky oli koonnut kaupunkiin pal-
jon väkeä, ja sehän se oli Joosefin
ja Mariankin liikkeelle saanut. Va-
rakkaat, ennen perille ehtineet ihmi-
set olivat päässeet sisälle ja täyttä-
neet asunnot. Pitkän taipaleen jal-
kaisin kulkeneet köyhät henkilöt,
jollaisia Joosef ja Maria olivat, myö-
hästyivät ja saivat sentähden kul-
kea ovelta ovelle kolkutellessa niihin
ja anoen turhaan yösijaa.

Arvaamme, että monessakin Bet-
lehemin kodissa, joissa jo oli asetut-
tu levolle kysäistiin: »Kukahen siellä
kolkuttaa?» Avattiin epäilemättä

moni luukkukin portin poskessa ja katsottiin pyrki-
jöitä. Mutta kun heidät huomattiin köyhiksi ja
halvoiksi vaeltajiksi, ei heidän hädästään väli-
tetty. Luukku lyötiin kiinni, portti pysyi lu-
kossa. Menkööt kulkijat minne hyvänsä!

Ystävillämme on hätä. He etsivät, etsivät. Vih-
doin avautuvat heille muutaman eläinvajan, tal-
lin, ovet, ja siellä nuo köyhät, mutta meille rakkaat
vaeltajat saavat yösjän. Mutta kuinka korkeaan
kunniaan kohosi kaan sen kautta tämä halpa huone!
Sen yli lepäsi taivaan lempi, Jumalan mielisuosio
ja ijäisyyden valo, sinne katsoi korkeuden kirk-
kain tähti, sen luona enkelit ylistyslaulunsa lau-
loivat, siellä toteutui Jumalan ijäinen päätös ih-
misten vapahtamisesta, siellä yhtyivät halki vuosi-
tuhansien ihmissydämistä nousseet pelastuskai-
paukset. Sinne keskittyivät kansojen katseet.
Maailman Vapahtaja, läpi aikain odotettu auttaja,
syntyi sinä yönä siinä halvassa suojassa, tuli pe-
lastamaan sinua, nuori ystäväni, ja minua synnin
rangaistuksesta ja vallasta ja kadotuksen turmiosta,
saapui tuomaan meille voimia tulla Jumalan lap-
siksi ja johtamaan meitä tämän elämän vaiheiden
läpi ijäisen Isän ylhäiseen kotiin.

Niinkuin Joosef ja Maria kolkuttelivat Betle-
hemin portteja tuona kaukaisena ihmeitten yönä,
niin Jeesus kulkee nyt tänäkin juhvana sydämen

ovelta sydämen ovelle, kolkuttaa niille ja pyrkii
sisälle. Hän pyrkii sinne jouluvalojen loistaessa,
ilon ja riemun aikana, ja hän pyrkii silloinkin, kun
meitä ympäröi surun ja murheen synkeä yö. Kuul-
kaa, lapset, kuinka hän sanoo: »Katso minä sei-
son ovesa ja kolkutan; jos joku kuulee minun
ääneni ja avaa oven, niin minä käyn hänen luok-
sensa sisälle ja atrioin hänen kanssansa, ja hän
minun kansani». Ja jos tämä taivaallinen vieras
saa sydämessämme ateriansa valmistaa, niin mitä
sillä aterialla silloin tarjotaan? Ei maallista ruo-
kaa ja juomaa, vaan vanhurskautta ja rauhaa ja
sanomatonta iloa. Ne täyttävät olentomme, sä-
dehtivät silmistämme, tekevät meidät hiljaisiksi
ja nöyriksi, jollaisena Jeesuskin maan päällä vaelsi,
mutta samalla korottavat meidät korkeimpaan
arvoon, Jumalan lasten autuaalliseen elämään.

Kuka kolkuttaa, rakas lapsi, sinun sydämesi
ovelle? Ja kenen kolkutusta kuulet? Kelle avaat?
Jeesukselleko, rauhan, viihdytyksen ja ijäisen ilon
tuojalle, vaiko kiusaajalle, joka pyrkii syyttä-
mään sieluusi hävittäviä himoja, väärrien pyytei-
den tuhoavaa tulta?

»Poikani ja tyttäreni, anna minulle sydämesi,
ja sinun silmäsi pitäkoot minun tieni». Se on rak-
kaan ijäisen Isän ja kalliin Vapahtajan, lasten
parhaimman ystävän, kehotus sinulle.

August Noponen.

Orpo.

Varhain yksin jäin maailmaan
outoon, kolkkoon ja avaraan.
Vieras suonut ei rakkautta,
äidin saanut en armautta
koskaan tuntea, orpo pieni. —
Liukas, luistava on mun tieni.

Kuljen talosta talohon.
Hetkeks lepoa niissä on,
sitten täytyi taasen jatkaa,
orvon kolkkoa kerjuumatkaa,
pyytää armoa ihmisiltä,
minkä, koito, voin kyyneliltä.

Jouluilta on katkerin;
rinta tyrtyvi tuskihin.
Koti kaikilla muilla on,
orpo yksin vain koditon;
kaukaa katsella raukan suodaan,
miten toisille lahjat tuodaan.

Z. L. S.

Pienen lahjan he mullekin
suovat katsehin säälivin.
Vaan jos rakkautta he soisi.
he niin mullekin joulun loisi.
Sääli liian on viileää,
siit' ei liukene rinnan jää.

Kun mä ennätän varttua,
voimat kun ehtivät karttua,
kun saa orpokin kodin oman,
kutsun luokseni kodittoman,
annan osan mä hällekin,
rakkauttani hellimmin.

Siunaa orpoa, Jumala!
Ole raukalle turvana!
Anna suojassas' orvon olla,
ettei harhaannu pimennolla.
Anna tähtösen johtaa tieni,
etten eksyisi, lapsi pieni!

Pyhäkoski.

Eräältä rikkaalta Bardy nimiseltä amerikalaiselta kuoli ainoa poika. Hän oli ollut monta vuotta leskenä, ja puolison kuoltua tämä poika oli ollut ainoa läheinen olento, jota herra Bardy koko sydämellään rakasti. Kun nuorukainen oudon kuumetaudin murtamana ummisti silmänsä kuolonneen, tunsu hän olevansa yksinäinen ja irtonainen mies Jumalan suuressa maailmassa. Hänellä oli paljon rahaa, mutta rikkaus ei voinut korvata sitä rakkautta, jota hän kaipasi. Mikään ei häntä huvittanut; hän oli välinpitämätön, syvästi alakuloinen.

Mutta sitten hän äkkiä teki päätöksen, että hänen on yritettävä voittaa alakuloisuutensa ja edes joksikin ajaksi unhottaa surunsa. Ja hän lähti matkustelemaan ympäri maanpalloa. Hän tahtoi tutustua kaikkiin maailman merkillisyyksiin ja toivoi niin saavansa uutta täytettä surun autioittamalle mielelensä. Mutta huonostipa hän toiveissaan onnistui. Silmäillessään aavain merien ulapoita, seistessään vuorten harjanteilla ja liikkeussaan suurten maailmankaupunkien pauhinassa kohosi hänen sielunsa silmien eteen aina sama kaivattu kuva: ohuet huulet, kaareva nenä, suuret surunvoittoiset silmät. Se kuva seurasi herra Bardya maailman ympäri. Hän ei voinut siitä hetkeksikään erota.

Hän tuli meidänkin kaukaiseen maahamme ja tahtoi Suomen Matkailijayhdistyksen käsikirjan johdolla etsiä sen näkemistä ansaitsevat paikat. Mutta Punkaharjunkin hymyilevät rannikot lisäsivät vain hänen surumielisyyttään, eivätkä Imatran kuohut tehneet juuri mitään vaikutusta mieheen, joka oli ennen seisonut Niagaran partaalla.

Ja niin kääntyi hän Oulun kuohuisalle koskitielle. Hän saapui junalla Kuopion ja Iisalmen kautta Kajajaan, jossa täytyi olla yötä. Sieltä hän seuraavana aamuna astui laivaan, jolla mennään Oulujärven yli Vaalaan, josta Oulujoki alkaa vuoroin pauhaisen vuoroin

suvantoisen kulkunsa Pohjanlahtea kohden. Siellä hän astui noihin pitkiin kapeisiin koskivenheisiin, joita vankka pelvoton perämies suurella lujasti vaulaan kytketyllä melalla ohjaa vakavasti kuohujen läpi voimakkaan airomiehen aina soutuessa kokassa, veipä virta venettä mimmoisella vauhdilla tahansa.

Jo Niskakoskessa ja sitä seuraavissa lyhyissä vesiputouksissa, joissa kuohut hyppelivät korkealle eteenpäin kiitävän veneen sivuilla, herra Bardyn kasvot hetkeksi kirkastuivat. Mutta hetkeksi vain. Sillä kun tultiin joen suvantoihin, missä kulku on tyyntä ja tasaista, vaipui matkustaja vanhaan alakuloisuuteensa ja katseli välinpitämättömästi veden rikkomia rantaääryitä, joiden yläpuolella oli punaisiksi maalattuja pohjolaista taloja, peltoja, niittyjä, metsiä. Niin kuljettiin viisi kuusi tuntia, mentiin vasemmalle jäävän Utajärven kirkonkylän ohi ja saavuttiin vanhan Merilän talon kohdalle samalla puolella virtaa. Kun ilta jo viileentyi, halusivat muutamat samassa venheessä kulkevat matkustajat pistäytyä talossa ennenkun mentäisiin pian saavutettavaan Pyhäkoskeen, ja herra Bardy seurasi heitä. Talon lapset tirkistelivät uteliaina hänen silmäriilliensä paksuja kultaisia sankoja ja hänen omituista laajapäälakista matkahattuaan. Hän maistoi talon emännän keittämää kahvia. Mutta kun se oli suoilaista, pistäytyi hän ulos ja sylki sen pois suustaan maksaen kuitenkin kupista viisikymmentä penniä pyydetyn kymmenen pennin sijasta. Kun jälleen mentiin venheeseen, maiskutteli hän tyytymättömänä suunsa suoilaista makua ja painautui istumaan välinpitämättömänä.

Venhe kulki vielä lyhyen matkan suvantoja, mutta sitten syöksyi se kuohuihin, jotka eivät loppuneetkaan pian. Ajatelkaa! Kaksikymmentä kilometriä pelkkää valtavaa pauhutietä, joka yhä kääntyy uusia syvyyksiä kohden. Ja tuo pitkä venhe kiittää kuohujen harjalla kuin hätääntynyt jättiläissuuri vesilintu lennättäen kannettavansa Louhen kotiin, tarujen summaan Sario-

laan. Väliin raapii sen kokka rantakalliota, johon sen luulee murskaksi lentävän, väliin soluu se keskimäisten kuohujen kovimpia ryöppyjä pitkin, aina sen mukaan kuten takana seisovan terässilmäisen ja rautakätisen perämiehen horjumaton tahto sitä ohjaa. Rannat kiitävät ohi näyttäen kaiken, mitä Suomen luonnolla on vieraalle viehättävää tarjolla. Korkeita havumetsää kasvavia harjanteita, tuuheaa solakkaa koivikkoa, kukkuloita, laaksoja, vihantia vainioita ja niittyjä...

Suomen ilta-aurinko hymyili puiden latvoilla, ja kun se pääsi kurkistamaan kosken uomaan, kirkastuivat sen kasvot. Sillä arvatkaapa, mitä se kuohuista näki! Tuo synkkä maailmankiertäjä, murheellinen Amerikan pohatta istui venheessä kestävän innostuksen vallassa; posket ja silmät hehkuen se matki alinomia hänelle niin otoa kosken nimeä: »Pyhä! Pyhä!»

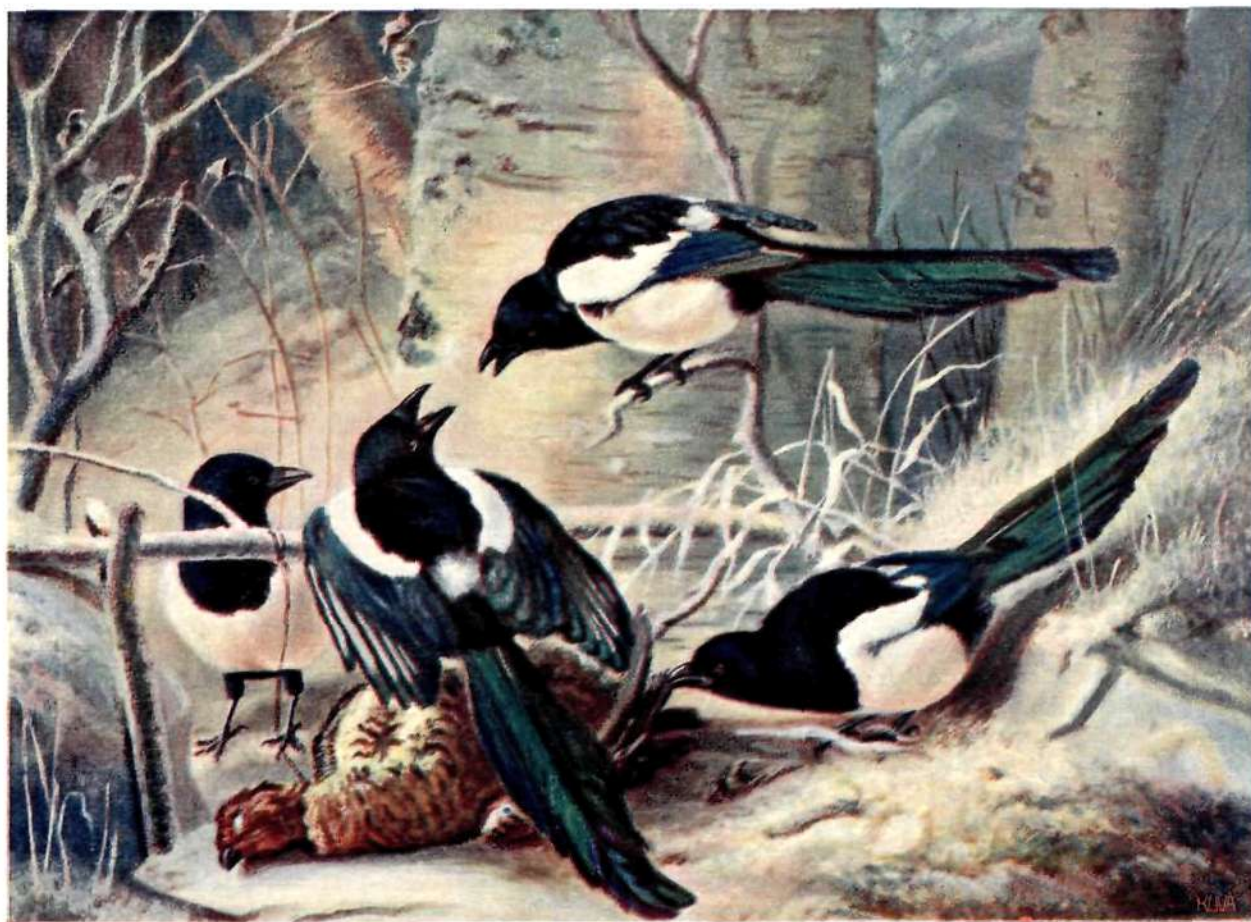
Niin, hän oli saanutkin pyhän hetken, jolloin hän saattoi unhottaa itsensä kaikkine huolineen ja ihailia Luojan suuria töitä Pohjolan perillä.

Ja Suomi voi pitää itsensä onnellisena, kun sillä on tällainen aarre näytettävänä. —

Taiteilija V. Ylisen maalaamassa kuvassamme näkyvä Pyhäkosken osa on Leppiniemen luota Muhoksesta, läheltä sitä seutua, jossa virta asettuu niin säyseäksi, että sitä voidaan kulkea höyrylaivalla lähelle Oulua, jossa se vielä Merikoskessa näyttää voittamattoman mahtinsa.

Kuvassa näette myöskin pari tervavenhettä, jotka ovat tulleet Kajaanin sivu Koivu- ja Ämmäkoskeen tehtyjen kapeiden kanavien kautta ja ovat matkalla Ouluun. Lohipato on nähtävänä sekä oikealla että vasemmalla rannikolla.

Alpo Noponen.

Harakoita.

(3. von Wrightin taulun mukaan.)

Ihmislaps ain' armoton
ansan ensin laitto,
naarasmetsä turvaton
niskat siihen taitto.

Raukka henkäyksensä
viimeisen kun veti,
teon julman jälkiä
toinen seuraa heti.

Raakalaiset harakat
lentää ryöpsähtäen,
kaatunutta raastavat
takaa kaiken väen.

Syntyy metsän rauhassa
saalihista sota,
raivo, raasto, kirkuna:
„Tää on mun, äl' ota! —

„Rosvo! Üksin sitä et
sentään syöne hevini!“ —
„Vai en! Sä jos koskenet,
silmät päästäs revini.“ —

Harakoille ahnaille
suutut tuota-pikaa...
Onko syylliset vain ne?
Liekö muissa vikaa? H. N.

Hyvän Hykinän palkintopunnus ja kaikkinäkevät silmälasit.

Henkilöt: Anna, Marita, Bertta, Kaisa, Heikki, Hannes, Mikko, Timo, kansakoululapsia, Hyvä Hykinä.

Näyttämönä kouluhuone. Lapset istuvat rivissä nimiluettelon mukaisessa järjestyksessä vasemmalta alkain, kullakin yksi valmis käsityö kädessään.

Kaisa (kääntelee käsissään nypläyksillä ja korneuloksilla kaunistettua tyynynpäällistä). Tyhjän tautta kaiketi tänne on näin monta käsityönsä näyttäjää tullut. Ei suinkaan se Hyvä Hykinä kaikille kurostelijoille palkintoa anna.

Heikki (jolla on veitsilaatikko). Älä nyt taas, siskoni, tuolla lailla poukaroi. Hyvällä Hykinällähän kuuluu olevan ihmeellinen punnus ja kaikkinäkevät silmälasit, joilla se tarkastelee työt, ennenkun antaa palkintoja.

Kaisa (ylpeästi). Olkoonpa punnus ja silmälasitkin minkälaiset hyvänsä, mutta tottahan se toki katsoo, kenen työ joltakin näyttää. Sinäkin olisit saanut olla tuomatta tuota oksaista laatikon rotiskoa.

(Heikki alkaa äännetönnä katsella laatikkoansa.)

Bertta (katsellee sukkiaan). En minä olisi tuonutkaan näitä parsituja sukkiani, mutta äiti vain sanoi, etten saa muutakaan käsityötä ottaa näyttääkseni.

Martta (näyttää lapasiaan). Ja entäs kun minunkaan äitini ei antanut punaista lankaa, vaan täytyi tästä mustasta neuloa. Mutta onhan nämä siltä paljon paremmat kuin tuo Annan pölyriepu.

Kaisa (nauraa halveksien). Niin tuo pölyriepu! Ja kun se on oikein pestynä ja silitettynä!

Anna (silittelee riepua polvellaan). Itse minä tämän pesin ja silitin.

Hannes (pyörittelee suolalaatikkoa kädessään). Mutta tuossa ei ole oksia eikä veitsen jälkiä.

Mikko (näyttää karttua). Tätä kartun käden sijaa kiiteltä äiti hyvin hyväksi.

Timo (vetää näpillään auki vaatepuristimen sakaroita). Kyllä tämäkin puristaa niin että. (Koettaa pistää puristinta Mikon nenään.)

Mikko. Joko sinä taas siinä! (Kuuluu tiu'un helähdys.)

Kaikki. Nyt tulee Hykinä!

Hykinä (suuri tyttö, vaippa yllä, korkea päähine päässä silmälasit nenällä, kädessä joko pöydällä seisova lämpömittari, ilmapuntari, tai jokin sellainen. Tulee kori kä-

dessä, jossa on palkinnot, kirjoja y. m.). Hyvää päivää lapset!

(Kaikki nousevat ja tervehtivät niijaten ja kumartaen, sitten istuvat.)

Hykinä. Tiedätte varmaan, että kuljen ympäri maata jakamassa palkintoja parhaille käsityön tekijöille. Mutta minä en katso yksistään työn puhtautta, vaan paljon enemmän työntekijän sydämen puhtautta. Siinä minulla on apuna tämä ihmeellinen punnus ja nämä kaikkinäkevät silmälasit.

Alamme siis tarkastuksen. Ja nyt nousette seisomaan siinä järjestyksessä, kuin kukin luulee työtänsä parhaaksi.

Kaikki (nousevat, ensiksi Kaisa ja Hannes, sitten Marita, Mikko, Timo, Bertta, Heikki ja Anna.)

Hykinä. Pitäkää nyt käsityötä kädessänne, niin minä lähdän punnitsemaan alkaen täältä viimeksi nousseen laidasta. (Asettaa punnuksensa vuorotellen jokaisen käsityön päälle ja katsoo silmiin noin 10 sekunnin ajan. Laitaan päästyä panee punnuksensa pöydälle ja ottaa käteensä Timon vaatepuristimen.) Työ on tavallisen hyvää työtä, mutta olet tähän salaa ottanut toisen pojan höyläämän puun ja sitten tekoaikana asetellut tätä jokaisen pojan nutun helmaan ja siten naurattanut muita ja viivytellyt kaikkien työtä. Tänä vuotena et saa mitään palkintoa, mutta jos parannat pahat tapasi, niin kyllä tulevana vuotena. (Ottaa Mikon kartun.)

Työ on hyvää, varsinkin ponsipuoli. Olet sen tehnyt äitisi ja opettajasi mieliksi ja ollut ahkera, mutta niin liika ahkera, ettet ole ollenkaan kuunnellut toveriesi tarpeellisiakaan avunpyyntöjä. Saat toisen palkinnon. (Antaa palkinnoksi kirjan ja ottaa Hanneksen suola-astian.)

Hyvä työ, mutta tekijä on ollut hirmuisen itsevaltiasti muita kohtaan. On valloittanut oksattomat laudat puoleksi tappelulla, työntänyt syrjään jokaisen, joka eteen sattui, ryöstänyt työaseet toisilta kesken työtä. Tällä kerralla saat pahan omantunnon palkinnoksi. (Ottaa Heikin veitsilaatikon.)

Tämä on oksaisista laudoista, mutta se ei ole sinun suysi. Olet tehnyt sitä tyytyväisenä ja ahkerana, mutta kumminkin aina valmiina auttamaan huonompiasi suurten puiden sahaamisessa ja liimaamisessa. Saat ensimmäisen palkinnon ja päälliseksi hyvän omantunnon. (Antaa palkinnon ja ottaa Kaisan käsityön.)

Mutta kuinka ihmeellistä, että sisar on aivan toista luonnetta. Tästähän irvistää itserakkaus ja muiden halveksiminen jokaisesta pisteestä ja solmusta. Surkutteleen sinua, Kaisa raukka, sydämeni pohjasta, eivätkä mitkään hyvät palkinnot voi tulla kysymyksenään ilman perinpohjaista mielenmuutosta.

Kaisa (ottaa tylästi työnsä takaisin). Minun olisi ehkä pitänyt tuoda tuollainen vanha, parsittu sukka nähtäväksi.

Hykinä. Kaunis työsi ei olisi esteenä, vaan päin vastoin etuna palkinnon saannille, jos vain sydämesi olisi yhtä kaunis. (Ottaa Bertan sukat.) Niin, tässähän on parsitut sukat ja nämäkin ansaitseisivat ensimmäisen palkinnon, jollet vain äitisi mieltä olisi vastustanut, etkä halveksinut työtäsi. Tällä kertaa saat tyytyä kolmanteen palkintoon, kunnes opit täydellisesti kunnioittamaan äidin neuvoa ja halvalta näyttävää työtä. (Antaa palkinnon ja ottaa Martan lapaset.)

Näissä on sama vika vielä suuremmassa määrässä, ja näitä rumentaa toisen työllä nauraminen. Et saa mitään palkintoa. (Ottaa Annan pölyrievun.)

Mutta tämä vähäinen vaate loistaa näiden lasien lävitse valkealta silkiltä, sillä tätä ei rumenna mitkään niistä virheistä, jotka hyvänkin alentavat huonoksi. Saat ensimmäisen palkinnon ja kiitoslauseen. (Antaa palkinnon ja silittää Annan päätä.)

Näen lopuksi, että palkinnon saamattomat ovat pahoillaan, mutta kysyn teiltä ja vastatkaa rehellisesti, kenen on syy?

Palkinnon saamattomat (paitse Kaisa). Meidän on syy. Hykinä. Toivon toisella kerralla voivani antaa teillekin palkinnot. Hyvästi nyt kaikki! Ja hauskaa joulua! Lapsset. Hyvästi, hyvästi!

(Hykinä menee.)

Kaisa (katkerasti). Ja mitä varten tätä kutsutaan hyväksi Hykinäksi?.

Kaikki toiset. Hyvä hän onkin!

Esirippu.

Kauppi-Heikki.

Villen ja Pekan päätös.

li kirkas, helteinen kesäpäivä. Ville ja naapurin Pekka olivat innokkaita kalamiehiä, mutta he tavallisesti eivät lähteneet päivän helteellä onkimaan. He tiesivät kokemuksesta, että kalat ottavat parhaiten onkeen pilvisinä ja sateisina päivinä. Nyt heillä ei kuitenkaan sattunut olemaan muuta tekemistä, siksi he lähtivät joen rannalle koettelemaan eikö sentään päi-

vänpaisteellakin onnistaisi. Villen ja Pekan vanhemmat olivat vähävaraisia. Oli sentähden suureksi avuksi, kun pojat usein toivat onkikaloja.

Mutta kovin haluttomia kalat olivat tänään onkeen tarttumaan. Ne luovailivat parvittain joen poukamassa ja nähtävästi kylläisinä nauttivat auringon paisteesta. Silloin tällöin ne kävivät nuuskimassa poikien onkia, mutta pyörähtivät kohta takaisin.

— Mitä sinä nyt mietit? kysyi Pekka, kun Ville näytti ajatuksiinsa vaipuneelta.

— Tulin miettineeksi, että mikähän mies sinusta tulee, kun tulet aikamieheksi.

— No sanopas itse, mikä sinusta itsestäsi tulee.

— Minusta tulee räätäli. Menen enon luo oppiin ja sitten tulen räätäliksi.

— No sittenpä valmistat minullekin samallaisia lötköpöksyjä kuin enosikin, sanoi Pekka nauraen.

— Kyllä minä teen housut ja muutkin vaatteet ihan uutta kuosia, sanoi Ville tosissaan. Otan sitten vanhan isän ja äidin luokseni, elätän ja hoidan heitä. Mutta sanopas, mikä mies sinusta tulee?

— Kun tulen aikamieheksi, säästän sen verran rahoja, että voin mennä Amerikkaan. Sinnehän se Kallekin meni ja nyt taitaa olla reilu mies, eiköpä liene miljonääri.

— Miljonäärikö! Kuinka hänen äitinsä sitten kulkisi talosta taloon köyhän-apua pyytelemässä! Kyllä sinä nyt puhut aivan joutavia!

— Niin, niin — mutta Amerikkaan minä lähdän. Onhan sinne mennyt paljon muitakin.

— Ja hylkää vanhemmasi kurjuuteen niinkuin Kallekin. He itkevät menehtyäkseen, jos menet niin kauas.

— Mitäpä minä heistä, itkekööt Tämä poika se lähtee maailmalle, ei siinä mikään muu auta, päätteli Pekka ja samalla suoristi vartaloaan.

Pojat olivat hetken ääneti ja vilkasivat väliin toisiinsa. Viimein virkkoi Ville:

— Tee niinkuin minä teen aikamieheksi tultuani. Onhan setäsi seppä, ja on työllään ja säästäväisyydellään tullut mieheksi. Mene hänen luokseen sepän oppiin, ja kun tulet aikamieheksi, rupeat takoa paukuttamaan omassa pajassasi. Ota sitten kivulloinen isäsi ja äitisi luoksesi ja hoida heitä, sillä ovathan hekin sinua elättäneet ja antaneet sinulle vaatteita ja muuta tarpeellista. Ja muistatko? Kun viime talvena liian jyrkästä mäestä laskiessasi taitoit jalkasi, niin vanhemmasi sinua hoitivat ja toimittivat sinulle apua, ettet jäänyt sellaiseksi lenkosääriseksi kuin Pajulan Paavo. Kun tulet aikamieheksi, on sinun vuorosi hoitaa vanhempiasi.

Pekka näytti muuttuvan vakavaksi. Hän ei enää ruvennut vastaan sanomaan. Hän muisti niin elävästi miten hänen jalkansa oli ollut kipeä ja koko mies sairas ja miten hellästi vanhemmat olivat hoitaneet häntä.

Samassa pojat kuuluivat rykimistä vähän matkan päästä pensaan takaa. Vanha, harmaahapsinen Kala-Martti, jonka mökki oli tässä lähistöllä, oli siellä verkkojaan paikkailemassa. Hän oli kuullut poikien keskustelun ja Villen sanat olivat sattuneet hänen sydämeensä. Hän tuli poikien luo ja virkkoi väräjäväällä äänellä:

— Nuoret miehen alut! Minä kuulin puhelunne. Sinä, Ville, olet tehnyt hyvän päätöksen. Sinusta tulee kunnan mies. Päätä sinäkin, Pekka, tehdä samoin; sillä rakastathan sinä vanhempiasi ja kotiasi.

Tuskin oli Kala-Martti lopettanut, kun Pekka innokkaasti vastasi: — No, niin teen minäkin!

J. T.

Uutta kotia raivataan salon sydämeen.

Koululaisten laulu.

Rohkeasti.

Otto Kotilainen.

Laulu

f *mf*

Mei - - - - - dän jouk - ko suun - - na - - ton y - - li Suo - men -
 Tuol - - - - - la kou - lu ko - - ho - - aa. Va - - lot lois - - taa
 Yk - - - - - sin a - join rien - näm - - me luok - se tie - - don -

Piano

simile

con ped

f *mf* *cresc*

nie - - - - - men, kaik - - kein kul - - - - - ku kou - luun on saa - maan siel - - tä
 siel - - - - - tä: nuor - - ten ään - - - - - tä e - - loi - saa kuu - lu - - vi jo
 lin - - - - - nan. Ju - - - - - ma - - - - - lal - - - - - le huo - kaam - me sy - vyy - des - - tä

ff *meno f* *poco rit*

sie - - - - - men, sit - - ten kyp - - sy - - - - - täm - me sen he - del - mäk - si Suo - mel - len.
 tiel - - - - - tä; se on hu - mu kas - va - van kan - san tou - on rak - ka - han.
 rin - - - - - nan, kä - - - - - si kaik - ki - - val - ti - aan suo - jaa lap - set Suo - men - maan.

f a tempo *poco rit* *ff*

Sit - - ten kyp - - - - - sy - - - - - täm - me sen, he - del - mäk - si Suo - mel - - - - - len.
 Se on hu - - - - - mu kas - va - - - - - van kan - san tou - - on rak - ka - - - - - han.
 Kä - - - - - si kaik - - - - - ki - - - - - val - - - - - ti - - - - - aan suo - jaa lap - - set Suo - men - - - - - maan.

f *piu f* *ff*

a tempo *poco rit e cresc.*

Joululaulu Uskonpuhdistuksen ajoilta.

Nyt lapsosellen pienellen
kuoro laulaa taiwainen,
enkel'äänet firkkahat
häntä kunnioittawat:
Herra Kristus teille nyt
neitseestä on syntynyt.
Hän neitseestä on syntynyt.

Myös paimenille lauman luo
wiesti juuri soi nyt tuo:
Riemuin Herraa kiittäkää;
mentää, nähtää ihme tää!
Herra Kristus teille nyt
neitseestä on syntynyt.
Hän neitseestä on syntynyt.

Me kunnian ja kiitoksen
tuomme tälle lapsellen.
Walta moren ruhtinaan
täyttäkösön kaiff' ääret maan!
Herra Kristus meille nyt
neitseestä on syntynyt.
Hän neitseestä on syntynyt.

Mikael prätorius w. 1571.

Kun Jeesuslapsi oli matkalla.

li yö. Ihmiset nukkuivat Betlehemin pienessä kaupungissa. Kuninkaan linnassa vain näkyi valoa. Siellä istui julma Herodes vielä ylhäällä. Hän oli niin synkän näköinen, sillä hänellä oli hyvin pahoja ajatuksia mielessään. Hän aikoi surmata pienen Jeesus lapsen. Aivan salaa hän tätä mielti, eikä hän luullut kenenkään aavistavankaan, mitä hän ajatteli. Mutta oli yksi, joka sen tiesi. Ja hänen sanaan saattajansa olivat nopeammat kuin Herodeksen.

Jo samana yönä Jumala lähetti enkelin Jeesus lapsen majaan. Joosef ja Maria nukkuivat siellä niin rauhallisesti. Jeesuslapsikin nukkui. Kaikki näytti niin onnelliselta. Mutta yht'äkkiä Joosefin silmäin eteen tuli kirkas valo. Hän yhä nukkui; mutta hän kuuli kuitenkin unessa selvästi enkelin sanovan: »Nouse, ota lapsi ja hänen äitinsä mukaasi ja pakene Egyptiin. Ja ole siellä siihen asti kuin sinulle sanon; sillä Herodes aikoo etsiä lasta surmataksseen hänet.»

Joosef hypähti pystyyn, katsoi rakasta lasta ja herrätti varovasti Marian. Yö oli kylmä. Maria nousi kii-reesti ja otti vapisevin käsin nukkuvan lapsen syliinsä ja kääri hänet lämpimiin vaatteisiin. Joosef meni valjastamaan aasia. Ulkona oli niin pimeä. Ei näkynyt muuta kuin tuikkivia tähtiä. Mutta heti oli riennettävä matkalle; aamunkoittoa ei voinut odottaa. Ja päämääränä oli sama maa, jonne Joosef kerran oli viety orjana,

mutta jossa Jaakob sitten myös ylen onnellisena oli saanut tavata lempilapsensa.

Ja nyt tahdon kertoa teille millaiseksi hurskaat ihmiset jo monta, monta vuosisataa sitten ovat kuvitelleet tätä Jeesuslapsen matkaa. Siitä kertoo eräs legenda.

Jeesus ja hänen vanhempansa tulivat aivan yksinäiseen asumattomaan seutuun. Alkoi kuulua jalopeuran karjuntaa ja suden ulvontaa. Yön hiljaisuudessa nuo äänet kaikuivat kovin kaameina. Ja ne tuntuivat yhä lähenevän. Pian saattoi jo nähdä muutamien petojen juoksevan pyhää perhettä kohti. Joosef ja Maria katsoivat pelästyneinä toisiinsa. »Tulevatko ne meitä nyt surmaamaan?» he ajattelivat. Mutta samalla he muistivat Jumalan enkelin käyvän heidän kanssaan.

Eikä kestänyt kauan, ennenkuin selvästi saattoi huomata, miten nuo villit pedot kumarsivat tälle pyhälle perheelle ja erityisesti Jeesuslapselle. Ja kaikki eläimet, jotka sitten pitkin matkaa tulivat vastaan, nyökkäsivät kunnioittavasti päätään. Ei yksikään niistä yrittänyt tehdä mitään pahaa.

Turvallisesti jatkettiin matkaa. Mutta Joosefin ja Marian alkoi pian tulla nälkä. Kun aivan äkkiä oli pitänyt lähteä matkalle, ei oltu ennätetty ottaa edes evästä mukaan. Aasi kulki juuri palmun alla. Maria tavotteli yhtä sen hedelmää, mutta oksa oli niin korkealla, ettei hän ulottunutkaan siihen. Silloin Jeesuslapsi katsoi

ylös, ja palmun oksa taipui heti itsestään alas Marian kohdalle. Ja he saivat syödä.

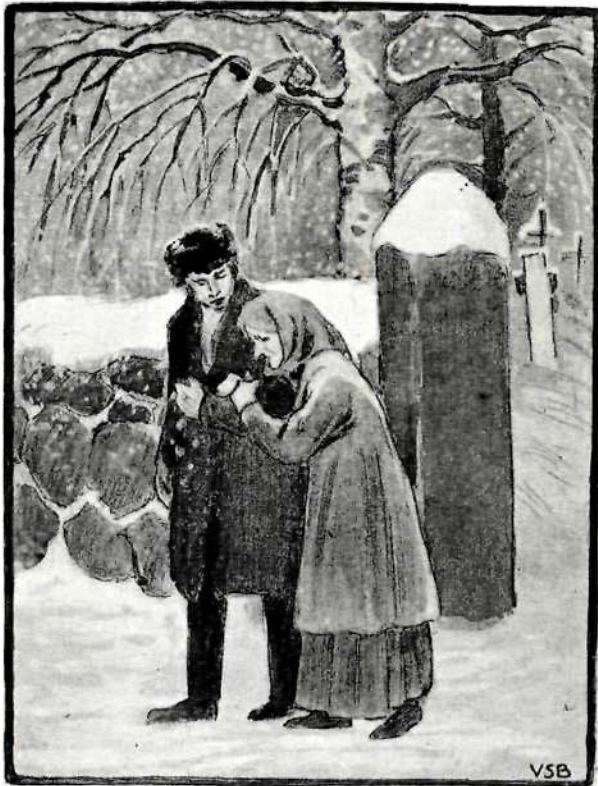
Mutta juomavesikin oli nahkaleileistä loppunut. Ja Joosef ja Maria olivat huolissaan, mistä tässä kuivassa seudussa saisivat juoda. Mutta levätessään siellä palmun alla he huomasivatkin miten yht'äkkiä alkoi pulputa kirkasta, raikasta vettä puun juurelta. Kiitos Juma-

lalle! kohosi vanhempain sydäimestä, ja Maria painoi lastansa hellävaroin rintaansa vasten.

Mutta heidän vielä siellä viipyessään tuli enkeli ja taittoi oksan samasta palmusta ja vei sen taivaaseen ja istutti sen siellä paratiisiin. Ja kaikki lapset ja aika ihmiset, jotka Jeesusta rakastavat, saavat kerran voiton palmusta oksan käteensä. *B. H. Päivänsalo.*

Aino

Heitä oli kaksi lapsukaista, Ville ja Aino. Aino oli isän kuollessa vasta viisivuotias palleroinen, joka ei tietänyt maailman murheista. Ville sensijaan ymmärsi selvästi, miksi äidin kyyneleet niin vuolaina valuiivat. Murtuneena seiso iäiti lapsostensa kanssa haudalla, jonka mustaan multa oli kätkeyty hänen puolisensa. Hän polvistui haudan ääreen, kernaasti olisi

hän itsekin halunnut päästä samaan lepoon. Mutta ei, hänen täytyi elää lastensa vuoksi! Olihan hän luvanut miehelleen kasvattaa heistä kelpo ihmisiä. —

Viisi vuotta on vierähtänyt. Ville on jo levittänyt siipensä ja lentänyt maailmalle. Äiti on avustanut häntä niukoilla varoillaan, niin että valkolakki lyyryineen jo koristaa hänen kiharoitaan. Nyt hän saa itse

lukujensa ohessa hankkia toimeentulonsa. Onnen hetkiä tuovat äidille hänen kirjelmänsä, joissa hän kertoo pyynnöistään, mutta nekin harvenevat. Jotakin vierasta on Villeen tarttunut siellä pääkaupungin humussa.

Aino yksin on äidin luona. Hän on nyt 16-vuotias, ja kuitenkin on elämä ehtinyt painaa niin vakavan leiman hänen kasvoilleen. Hän on näet kolme vuotta saanut kärsiä sisäisen, kalvavan taudin tuskia. Ja kuitenkin hän on niin onnellisen ja tyytyväisen näköinen, varsinkin nyt, kun joulu lähenee. Silloinhan Villekin tulee kotiin. Aino kuvailee mielessään, miten hauskaa heillä tulee olemaan yhdessä. Ville kertoilee hänelle, kuten ennenkin, kauniita tarinoita. Aino rakastaa satuja niin sanomattomasti. Osaisipa hän itsekin kertoa niitä, mutta hän ei ole koskaan kehdannut kertoa niitä kellekään.

Odotellessa kuluvat päivät nopeasti. Taudin tuskatkaan eivät tunnu niin kovilta. Lääkäri käy hänen luonaan, taputtaa hyvästellessä, mutta hymyilee samalla niin surunvoittoisesti eikä sano, kuten ennen: »Kyllä sinä paranet, lapsukaiseni, kunhan vain odotat kärsivällisesti.» Äitikin on niin huolestuneen näköinen, mitäpä lienee lääkäri sanonut?

Mutta Aino ajattelee paranevansa, miksi hän ei paranisi? Sitten hän kirjoittaa kaikki kauniit sadut, jotka hän sairavuoteella on oppinut. Aino ei tahdo kuolla. Menisikö hän kylmään hautaan? Ei, ei hän sinne tahdo. Vasta vanhana hän tahtoo kuolla. Mieluummin hän kestää tuskiakin. Nyt etenkin hän ei voi kuolla, kun hänellä on satunsa, jotka hän kertoo kaikille sairaille lapsille, niin että he unohtavat vaivat ja valituksensa. Ei Aino itsekään valita. Väliin on häneltä päässyt, tuskien ollessa kovimmillaan, pieni parahdus, mutta äiti on silloin huokaisut niin raskaasti ja saanut niin kärsivän ilmeen. »Äiti raukka», ajattelee tyttö, »kyllä nyt saat nähdä paljon vaivaa, mutta kunhan minä paranen ja vartun suuremmaksi, kun tuskat loppuvat, silloin kirjoitan kaikki satuni, ja äiti saa kaikki rahat, jotka ansaitseen, joten hän itse saa levätä.» Aino on niin onnellinen näissä mietteissään. »Äiti, paranenhan minä», hän huudahtaa ja sitten. . . Ei, ei hän vielä puhu suurta salaisuuttaan, ei edes äidille. Aino ei muistanut odottaa äidin vastausta. Hän ei näe, miten äiti vetäyty toiseen huoneeseen, ettei lapsi näkisi hänen itkevän — — —

Ville on kirjottanut Ainolle saapuvansa kotiin parin päivän päästä. Äitikin hymyili huomattessaan, miten kirje sairasta ilahutti.

Päivät kuluvat. — Kulkuset kilisevät. Nyt saapuu Ville. Aino on odotellessaan laskenut moneen kertaan sataan asti, että aika kuluisi nopeammin. Iloisena astuu veli siskon vuoteen luo tervehtimään.

»Oletko nyt terveempi, sisko kululta?» hän kysyy.

»Olen, ja minä tulen ihan terveeksi jo pian. Sanoiko

lääkäri niin?» hän kysyy kääntyen äidin puoleen, mutta tämä poistuu ikäänkuin ei olisi kuullut koko kysymystä. »Ei lääkäri mitään sanonut», sanoo Aino, »hän ei varmaankaan muistanut sitä minulle sanoa. Mutta minä itse sen tiedän, että minun täytyy tulla terveeksi.»

Ville tietää jo, mitä lääkäri on sanonut. Siskon elämä katkeaa kuin keväisen kukun, joka olisi valmis avaamaan teränsä auringon hyväilylle, mutta ruoti on liian heikko ja murtuu. Hymy katoa Villenkin huulilta, kun hän kumartuu Ainon puoleen. Mutta ei, Ainolta täytyy kaikki salata. Hänen täytyy saada tuntee elämää edes viimeiset elinpäivänsä.

Joulu lähenee. Sykkivin sydämin odottavat kaikki sen saapumista. Äitikin koettaa olla iloinen, vaikka sydäntä kirveltää. Hän kysyy itseltään onnettomuutensa syytä. Eikö hän soisi lapselleen lepoa

tuskien jälkeen, vai ajatteleeko hän itsekkäänä yksinäisyyttään, johon hän jää Ainon kuoltua. Tai kenties hän miettii sitä, että silloin ei ole enää ketään, joka häntä välttämättä silvitsee. Villehän voi jo tulla toimeen ilman häntä.

Jouluilta on tullut. Aino on syntynyt jouluiltana. Isä oli ollut silloin niin iloinen, sanonut saaneensa suurimman joululahjan, mitä ikinä voi saada. Äiti ja Ville ovat nyt hellävaroen nostaneet Ainon nojatuolissa kuusen luo. Kynttilät sytytetään. Satumaisen kauniina kimaltelevat hopeatähtöset kuusen oksilla, pehmeän valkoisena peittyi runko puuvillojen alla. Äiti ja Ville katsovat Ainoa, jonka tummat silmät niin kirkkaina säkenöivät, kun hän kuusta katselee. Hänen koko olentonsa loistaa riemusta. Kalpeille poskille on ilmestynyt heikkoa punaa. Hän ei virka mitään, tuntuu siltä, kuin hän kuuntelisi kaukaista soittoa. Äiti ja Ville alottavat virren, Ainokin yhtyy siihen hiljaa. Hänen äänensä on niin puhtaan kirkas. Äiti onkin aina sanonut, että hänestä tulee laulajatar.

Ovi aukenee. Pukki heittää lahjojansa. Aino saa etenkin kirjoja, jotka ovat kauniisti kuvitettuja. Äiti saa lukea niitä sitten, jos ei hän vielä itse jaksaa.

Mutta Aino on niin salaperäisen näköinen. Hän katsoo äitiin ja Villeen. »Tiedättekö, mitä mietin?» hän kuiskaa onnellinen hymy huulillaan. Äiti ja Ville katsovat häneen odottavina.

»Sinä, Ville, osaat kertoa paljon kauniita satuja ja tarinoita. Mutta — — — minäkin olen oppinut sel-

laisia. Öillä valvoessani ovat tähdet niitä minulle opettaneet, varpuset, jotka akkunalaudalta ovat jyviä nokkineet, ovat kukin kuiskineet minulle oman tarinansa. Aika ei ole tuntunut ollenkaan pitkältä, ja polte rinnassa ei ole tuottanut silloin niin kovia tuskia. Luulen saavani niitä satuja niin paljon, että kokonainen kirja niistä täyttyy.» kuiski hän kainon punan noustessa poskille. »Kirjoitan ne varsinkin kaikille sairaille ja kärsiville lapsille. Sinä Ville sensijaan, kirjoitat terveille ihmisille niin viisaasti, etten minä koskaan sellaista voi kirjoittaa.»

Aino oli niin onnellinen. Veli hyväili häntä. »Niin, kirjoita sinä suuret satusi, sinä, jonka oma elämä on juuri kuin kaunis satu ajoilta, mailta tätä paremmilta.»

Ville ei voi käsittää, mitenkä armoton tuoni voisi riistää heiltä tuon hennon olennon, jossa ruumiin heikoudesta huolimatta on suuri elämä.

»Äiti kuule», kuiskaa Aino taas katsellen kuusta. »Tuo kuusikin kuiskii niin helliä kuiskeita. Sano, äiti kulta, paranenhan pian, etten ennätä unohtaa, mitä kauneinta olen kuullut?»

Äiti katsoo Ainoon, katsoo Villeen. Sairaana pää vaipeu hiljaa taaksepäin, rinta kohoilee muutaman keran, hengitys hiljenee hiljenemistään. Silmät avautuvat suurina, kirkkaina. Pieni värähdyks kulkee ruumiin lävitse. Henki on liittännyt pois. Joululahja, jonka äiti sai kymmenen vuotta sitten, on otettu takaisin. —

Pieni saattue kulkee uudenvuoden päivänä hautuumaata kohti. Koti on aivan lähellä hautuumaata, siksi kannetaankin Ainon valkoista arkkua kotoa saakka määrän päähän. Kellot kumahtelevat kaihoisan kutsuvina. Ville on ensimmäisenä kantajien joukossa. Kevyt on kantamus, mutta kuitenkin tuntuu se niin raskaalta, että hiki virtailee nuorukaisen otsalta. Hän kulkee kuin unessa. Ainon elämän satu on siis loppunut.

»Jumala miksis näin teit?» hän huokaa. »Miksi ei hän saanut elää ja luoda satujansa? Kenties olisi hänen kauniit unelmansa murskaantuneet, ehkei elämä olisikaan täyttänyt, mitä se lupasi?»

Hauta on luotu umpeen. Kummulle on pystytetty risti, jonka äiti on valmistanut Ainon oman myrtin lehvistä. Muut poistuvat vähitellen haudalta. Äiti ja Ville viipyvät vielä hetkisen. Äiti itkee, itkee kuten ainoastaan äiti voi itkeä. Mutta kyyneleet ovat lohdutuksen helmiä. Onhan Aino nyt tallella, kauneimpien satujensa kerallahan hän onnellisena nukkui.

Lumihiihtaleet putoilivat pehmeinä. Kellot kutsuvat kalmistosta pois. T. L. S.

„Kometiian näytös“.

lipa vanhin veli toisen kerran markkinoilla kaupungissa. Siellä hänen huomionsa oli aluksi kiintyneenä pieneen, veitikkamaiseen posetiivinsoittajaan ja kallellapäin laulaa jolottelevaan renkutusalulujen kaupitsijaan. Mutta sitten sattui hän ihmisjoukosta kuulemaan kummallisen hälyyttyshuudon: »Tulkaa katto, tulkaa katto, viisikymmentä penni aikuine, kaksikymmentäviisi penni lapsi.» Samalla näki hän kaksi outoihin, kirjaviin ja väljiin pukuihin puettua maalattu-kasvoista miestä ihmisten keskestä. Silloin unohtuivat poikaselta posetiivinsoittajat ja renkutusalulujen laulajat, ja hän hyökkäsi niiden hälyyttäjän luo ja lähti seuraamaan niitä. Ne kulkivat pari kertaa pitkin ja poikki kauppapaikan ja sitten lähtivät laitakaupungille päin, tullen siellä erääseen suureen pihaan. Tämä oli täynnä ihmisiä ja sen perällä oli iso kummallinen vaaterakennus, otsaseinä täynnään suuria kuvia ja katolla lipuja. Väljäpukuiset miehet tunkeutuivat väkijoukon läpi, nousivat telineille vaaterakennuksen eteen ja alkoivat entistä meluisammin huudella: »Tulkaa katto, tulkaa katto, suuri kometiian näyttö!» Samassa alkoi teltan sisällä koväänisesti soida ja jyskää.

Poikanen joutui aivan hypähtelevään kiihkoon — hänen piti kaikin mokomin päästä suurta kometiiannäyttöä katsomaan, teltan sisään. Hän lähti etsimään isänsä ja saatuaan tämän käsiinsä rupesi kiihkeästi pyytämään lupaa ja rahaa telttaanpääsyä varten. Samalla kertoi hän isälle tuon laitoksen ihmeellisyydestä.

Isä ei kovin suuresti välittänyt poikansa asiasta eikä ollut aivan herkkä antamaan rahaa. Mutta antoihan kuitenkin, kun poikanen niin hartaasti pyysi. Lähtipä vielä itsekkin telttaan poikasen seuraksi.

Sieltä palattua oli poikanen intoa täynnä. Hänen silmänsä säkenöivät, hän kertoili itselleen ja muisteli isälleen näkemäänsä ja häntä ihan nauratti, kun hän muisteli, mitä oli kometiassa nähnyt.

Mutta sitten hän yht'äkkiä vaiken; jätti kertailut, kertoilut. Hän rupesi ankarasti miettimään. Mitä hän mietti, ei syrjäinen voinut varmuudella sanoa, sillä hän ei mitään virkkanut, mutta varmaan se oli kometiiaa koskevaa, koska hän keskellä mietteitään teki äkillisiä, omituisia käsiliikkeitä ja ärjähteli.

Koko markkinain loppuajan ja paluumatkan hän näin mietiskeli. Eikäpä kotiin tultuaan sakaan kotvaan aikaan mitään virkkanut, mielti vain. Koettivat veljet kaikella tapaa kysellä, olivat uteliaisuus-

mutta ei pieni markkinamies mitään virkkanut.

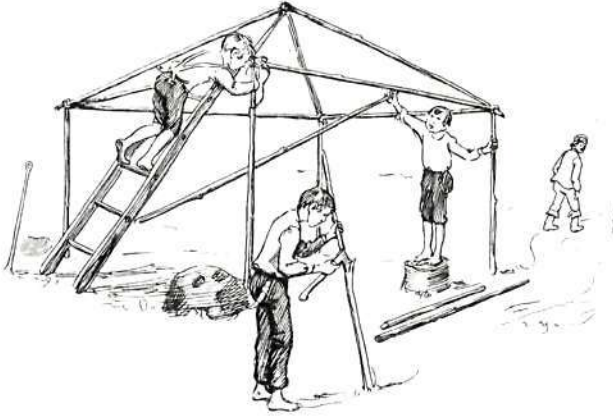
Vihdoin aukaisi hän sana-arkkunsaa. Mutta ei sittenkään muuta puhunut kuin lyhyesti ilmoitti, että nyt se laitetaan sellainen kometiahuone ja käydään näyttämään naapurin lapsille sellaisia ihmeitä, ettei ole ikinä kuultu eikä nähty. Kyllä niiltä kerankin jäävät suut auki, lopetti hän mahtavasti.

— Mikä, mikä se on se kometiahuone, pyysivät veljet kiihkeästi, palaen uteliaisuudesta ja innosta.

— Sittenpähan nähdään, — nähdään, jos rupeatte auttamaan sen rakentamisessa.

No kantakaa sitten tuohon saunannurmikolle kasa seipäitä ja sileitä aidaksia ja toinen vanhoja säkkejä ja kulimattoja. Siihen se tehdään se kometiia ja jo huomennä näytetään ne ulkomaan-ihmeet naapurin lapsille.

Nuoremmat veljet lähtivät juoksujalassa täyttämään tehtäviään. Itse vanhin veli otti käsiinsä vyyhdin vanhaa nuoraa, käsituuran ja kirveennysän ja lähti saunannurmikolle. Sen keskelle tultuaan piirti hän nurmikkoon pyöreän pohjakaavan ja rupesi sen mukaan sysimään pieniä mutta mahdollisimman syviä reikiä nurmikkoon. Sen suoritettuaan kävi hän pistelemään seipäitä reikiin, kiinnittäen ne niihin kivi- ja lastukiiloilla. Sitten kaivoi hän kaikkein syvimmän reiän kehän keskelle ja ajoi siihen kaikkein pisimmän puun. Tämän jälkeen haetti hän pojilla pienet tikapuut ja satoi niiden avulla kaksi sileätä puuta poikittain ristiin seiväskehikön sisään, toisen niin korkealle, jotta siihen nuorin veli yletti, toisen niin, että se oli parhaiksi hänelle itselleen ja keskimäiselle veljelle, molemmat sitoen myös keskipuuhun, jotta laitos tulisi tukevammaksi. Sitten yhdisteli hän nuoralla kaikkein kehysseipäiden päät toisiinsa ja keskipuuhun nenään.

— Nyt säkkejä ja mattoja ympärille!

Käytiin kaikkiin säkkejä ja mattoja kehikön ympärille ja päälle käärimään ja sitomaan. Senjälkeen olikin jo teltta valmis, puuttui vain lippuja ja oviverhoa. Nekin pian saatiin, edelliset vanhoista karttuunivaatekappaleista, jälkimäinen kulimattopuolikkaasta.

— No niin, siinä se on, sellainen se osapuulleen oli. Kuvia etuseinältä tosin puuttuu, mutta ne eivät ole niin tärkeät. Näin puheli vanhin veli teltan valmistuttua. Nuoremmat veljet tanssivat sen ympärillä.

Mutta mitä hyötyä teltasta, temput ne olivat pääasia. Ellei niitä osaisi, ei tulisi mitään ihmeidennäyttämistä.

Täytyi ruveta temppuja harjottamaan. Rupesi niitä vanhin veli ensin itse opettelemaan. Se oli tointa sellaista, että hän tarttui korkeammalla olevaan poikkipuuhun ja koetti siinä tehdä kieppejä, kääntää neulansilmia olla vaakasuorassa asennossa sen päällä ja riipuskella ja heiluskella sen alapuolella, jotka kaikki kutakuinkin sujuivat. Sitten kiipesi hän pystypuuhun ja veti jalkansa koukkuun ja jäi riippumaan linnunpesänä, työnti ne sivuille ja koetti saada vaaka-asennon käsien varassa, pyöriskeli puun ympärillä ja kohotti jalkansa ylös puuta vasten, selittäen tämän viimeisen tempun olevan päälaellaan seisomista puussa ja kehottaen veljiään sitä erityisesti tarkkaamaan, sillä se on vaikein. Sitten laski hän alas ja rupesi, pahasti möristen ja irvistellen, tekemään maassa temppuja sellaisia kuin kuperkeikankääntämiä, heittelehtämiä sivulle ja toiselle ja eriskummaisia loikkauksia nelinkontin.

— Sillä tavoin, semmoisia ne siellä näyttivät, sanoi hän lopeuttuaan ja käski nuorempain veljien tehdä samanlaisia temppuja, asettuen itse ohjailemaan ja komentamaan.

Koettivat nyt nuoremmat veljet noita samoja temppuja tehdä. Vaan heiltä ne eivät ruvenneet sujumaan. Vanhimman piti tuontuostakin tulla heitä auttamaan, piti jo poikkipuuhun tarttuessa, sitten auttaa kieppiä kääntäessä, neulansilmia tehdessä, vaakasuoraa asentoa ottaes-

sa, pystypuuhun kiivetessä ja jopa maassakin, mukkeja kääntäessä. Eikä niistä sittenkään tahtonut mitään tulla, varsinkaan pystypuun tempuista ja mörinöistä ja irvistelemisistä maassa. Johtaja-veli jo tuosta tuskastui ja kävi kovemmin sanoin komentelemaan, mutta silloinpa yritti käydä kahta hulummin: veljet rupesivat tekemään itkua.

Täytyi jättää suuttumus sekä koko harjotuskin sikseen ja uskoa, että kyllä ne sitten, kun oikea esitystilaisuus tulee, menevät.

Nuoremmilta veljiltä oli harjotusten ankarossa ähkinnöissä kometiia-into koko lailla jäähtynyt, eivätkä he olisi tahtoneet että näytöntö jo huomisiltana annettaisiin, mutta vanhin veli piti sitä ihan välttämättömänä, ja niin määrättiin että ensimmäinen näytöntö on huomisiltana.

Se ilmoitettiin vielä samana iltana naapurien lapsille.

Huomenna, jo puolipäivissä, pukentuivat pojat siihen pukuun ja asuun, missä heidän tuli kometiia-tilaisuudessa esiintyä. Vanhin veli veti päällensä isoisänsä väljän riihipaidan, voiteli kasvonsa liidulla ja punamultamaalilla ja pisti päähänsä sokeritoppa-tötterön puolikkaan, sitoen sen nauhalla leuvan alle. Nuoremmille pantiin: keskimäiselle isän vanhat, avarat housut, jotka vyötettiin kainaloiden alle, nuorimmalle isoisän rikkinäinen laaja liivi. Päähan pantiin molemmille tuohesta tehdyt tötteröt ja heidänkin kasvonsa liiduttiin ja mullattiin. Näin käytiin odottamaan suurta hetkeä — vanhin odottaa suurta menestystä, nuoremmat pienellä pelkomielellä.

Tuli se suuri hetki. Nuoremmat veljet määräsi vanhin jäykkään odotusasentoon teltan perälle, itse kävi hän teltan edustalle hälyyttämään ja keräämään sisäänpääsymaksuja — kivirahoja ja multa-leivoksia. Kun kaikki, joita odotettiin, olivat saapuneet ja »maksaneet», tuli vanhinkin veli sisälle ja ilmoti, että nyt se alkaa se ihmeellinen kometiianäyttö. Sitten rupesi hän tekemään temppujaan — »johtajan temppuja alkajaisiksi». Ne olivat niitä

samoja, joita hän oli harjoituksissa tehnyt, mutta teki hän ne kutakuinkin hyvin, joten katsojat pysyivät niiden ajan jännittyneessä ja hiljaisessa mielentilassa, joka oli hyvän merkki ja näytäntöä voi pitää siihen asti onnistuneena.

Mutta sitten piti ruveta nuorempien veljien esittämään taitojaan. Tässä onni kääntyi vastaiseksi. Sillä veljet, jotka eivät olleet alunpitäinkään tempuja osanneet ja jotka olivat olleet pienellä pelko- ja vavistusmielellä koko päivän ja nyt saaneet kauan seisoskella kiusallisessa jännitystilassa, eivät kyenneet mihinkään. Koetti johtajaveli komennella ja komennella, mutta ei auttanut, ei tullut mitään.

Nuorin veli ei saanut tehdyksi kieppiäkään, keskimäinen ei päässyt kyynärää pitemmäksi pystyynpuuhun. Lisäksi nuorin veli sekoutui laajaan liiviinsä, keskimäisen housut tarttuivat oksaan pystyvuussa. He rupesivat avuttomina katselemaan ympärilleen ja hiki vuoti heidän otsiltaan.

Silloin katsojaväki purskahti nauramaan. Rupesivat nauramaan sydämensä pohjasta ja kometiannäyttäjiä pilkkaamaan. Se oli onneton käänne, ja johtajaveli suuttui. Hän rupesi soimaamaan veljiään ja samoin katsojia. »Senkin pölkyt, köntykset», puhui hän veljilleen, katsojaväkeä vielä pahemmin soimasi. Se pilasi asian lopul-

lisesti. Veljet pillahdivat itkemään ja uhkasivat lähteä valittamaan isälleen, katsojaväki karkasi teltasta. Johtajaveli suuttui silmittömästi, rupesi haukkumaan katsojaväkeä, ja ajoi veljetkin pois.

Lisäksi tuli isä paikalle, toruilemaan »mokokista hullutuksista». Vanhin veli huomasi hyvän aikeensa menneen kokonaan myttyyn ja hän oli kuin fyöty.

Mutta sitten hän yht'äkkiä ravistihe ja hyökkäsi telttaan käsiksi ja kävi hajottamaan sitä. Raastoi sen seinät, oviverhot, katot — siinä olleet säkit ja matot —, irrotti telinepuut ja nuorat, kiskoi seipäät maasta. Ja kantoi kaikki pois saunanurmikolta pihaan, ja virkkoi:

— Kaikkiapa tosiaankin yritin! Laitanpa tästä ennen laivan, ison monimastoinen lastenlaivan! Katsoin kaupungissa tarkoin kaikki laivat ja voin hyvin minkälaisen tahansa laittaa. Veistän rungon suuresta honkapölkystä, koverran siihen ruumat ja kaikki, katan ruuman kattopäreillä, pystytän kahta kyynärää pitkät mastot ja purjeet teen suuresta säkistä! Laitanpa sen sellaisen, että se menee minne tahansa, tottelee peräsintä, ei pelkää mitään tuulta. Niin teen. Ja kyllä niiden kylän lasten on ainakin sitä ihailtava ja ihmeteltävä, sille ne ei voi nauraa! Vielä huomenna alotan työn!

Ja johtaja-veli tuli iloa ja intoa täyteen, ja kohta oli, niinkuin ei mitään epäonnistunutta yritystä olisi tapahtunut.

Iivo Härkönen.

Kuinka rakastan äitiäni.

Silmilläni häntä seuraan ma,
korvin tahdon häntä kunnella,
jaloin hänen luoksensa ma käyn,
käsin aina avuks ennättäyn,
suulla hälle kaunisti haastan,
sydämeeni en salli päästä saastan,
enkä äidin bellää sydäntä
murehuta työllä väärällä.

Arvotus.

Henkeä ei sillä ole,
jaloin ei se maata pole,
etees sentään juoksee se
metsihin ja rannikoille,
kuulee huutos, laulusi,
huudoin, lauluin vastaavi.

1. Annikill' on suru syvä:
kuoloon nukkui äiti hyvä,
nyt ei tiedä tyttönen,
kuinka elää eelleen . . .
Täti tulee turvaa tuomaan,
Annikin hän ottaa huomaan.

4. Täti on hämmästyksissään:
Millä ihmeillä Annikki
saa niin joutuin tehdyksi,
mitä ikään käsketään!

7. Tyttö kun nyt kotiin palaa,
äiti kaikki tietää halaa.
„Nukuin, mitään nähnyt en“,
kuiskaa Yksisilmäinen.
Äitikös nyt suuttuu vasta,
vartioimaan orpolasta
Kaksisilmän lähettää.
Kuinkas onnistuvi tää?

2. Tätiällä on itsellä
kolme laiskaa tyttöä.
Yks-, Kaks-, Kolmesilmäinen —
siin' on nimet tyttöjen.
Niinkuin äitinsä ne ovat
häijyt, sisultansa kovat.

5. Vihdoin tädin ihmetelvän
päähän pisti ottaa selvän
auttajasta Annikin;
vanhin tytär käsketähän
ainoalla silmällähän
valvojaksi kasvatin.

8. Niinkuin sisar konsanaan
hänkin rupee loikomaan.
Helähtää taas lauleloinen:
„Nuku silmä, nuku toinen!“
Iloks tytön, Punikin
molemmat ne nukuukin.
Salaisuutta selvillen
ei saa kaksisilmäinen.

3. Tädin luona Annikki
tekee työtä uuraasti,
mutta sätimisin vaan
kaikki hänelle palkitaan.
Äidin Punikista on
turva hänelle verraton;
vaikka minkä työn hän saa,
Punikin luo kiiruhtaa,
kertoo sille huolensa,
menee sisään korvasta,
toisesta kun tulee ulos,
eess' on valmis töiden tulos.

6. Annikki kun alkaa työtä,
Yksisilmä siellä on myötä,
mutta käy, kun laiska on,
pitkälleen taa pensaston
vartioiden sieltä toista.
Annikinpa lauleloista —
„Nuku, nuku, silmä, sa!“ —
hän on kohta unessa.
Taikavoima Punikin
taas on avuks Annikin.

9. Päivä uus kun työnsä toi,
Kolmisilmä vartioi.
Hänkin lailla sisarten
vaipuu pensaan juurellen.
Laulaa tyttö angervoinen:
„Nuku silmä, nuku toinen!“
Kolmatta hän muista ei,
sepä salaisuuden vei
kuuluville tädin julman,
tuotti Annikille pulman.

10. Täti luokse ukkonsa
samosi nyt tuulena,
huusi: „Tapa Punikki!“
Ukko kyllä empivi,
mutta, heikko mies kun on,
taipuu vaimon tahtohon.

11. Murha-ase hiotaan.
Annikkimme kertomaan
rientää lävään Punikille,
kuinka kohta käypi sille.
Lehmä lohduitelevi:
„Älä itke, Annikki!
Lihaani et syödä saa,
luuni hautaa tarhan taa,
hoida hautaa kastamalla
lähdeveellä raikkahalla!“

12. Annikilta auttaja
kun on saatu pois,
suurempata riemua
tädillä ei ois.

13. Annikki se jälkeen parhaan
lehmän neuvon noudattaa,
syö ei lihaa, kasvitarhaan
Punikin luut hautajaa,
raikkain vesin tyttö-raivä
kastaa hautaa joka päivä.

14. Kasvoi sitten lehmän luista
kaunehin omenapuista,
johon puhkes omenat
suuret, ihmeen ihanat;
koko kansa kautta maan
riensi niit' ihalemaan.

15. Sattui poika kuninkaan
siitä ohi kulkemaan,
heelmät kauniit näki nuo,
huusi: „Neiden sen, ken tuo
tuolta ensiks omenan,
puolisoksein kohotan“.

16. Sisarukset kilvan hyökkää
tavottamaan omenaa;
pilkaton puu heille nyökkää,
oksat ylös nostaltaa.
Vaikk' ois hyppineet he kuin,
jäivät tyhjin käsin, suin.

17. Vaan nyt Annikkikin tohti
astua puun juurellen:
Oksat taipui häntä kohti,
ja hän etsi valiten
kaunehinnan hedelmän,
ja sen prinssille vei hän.

18. Puolisona, armahinnaan,
prinssi Annikin vei linnaan;
siellä hän on turvassa
julman tädin juonilta.

Miten Eero ja Pikku-Kerttu lakasivat.

Torpan Liisa oli toissa talvena jäänyt leskeksi. Hänen miehensä oli käynyt sahalla työssä, ja perheellä oli ollut jotenkin turvattu toimeentulo, niinkauan kuin Mikko eli terveenä ja jaksoi tehdä työtä. Mikko olikin ollut kunnan mies. Sahanomistaja oli siitä syystä antanut hänelle erityisen luottamustoimen, ja Mikko piti tarkan huolen siitä, ettei luottamusta menettäisi. Eikä hän sitä menettänytkään. Kuinka paljon hänestä isäntäväki piti, sitä todistaa muun muassa se seikka, että hänelle annettiin lupa rakentaa oma tupa sahan maalle. Siinä hän sitten monta vuotta asui onnellisena Liisansa kanssa; eikä yksin Liisan kanssa, vaan myöskin pienen Eeron ja Pikku-Kertun kanssa. Nämät kaksi lasta oli Luoja heille suonut.

Miten olikaan alkoi Mikkoa vähitellen yskittää; ensin tosin vain vähän, niin että arveltiin jonkin tilapäisen vilustumisen olevan siihen syynä. Kun ei yskä näyttänyt aikaa myötenkään helpottavan, ajoi Mikko kerran kirkonkylään käydäksensä lääkärin luona taudistaan neuvottelemassa. Ikävä kyllä kävi nyt ilmi, että Mikossa oli hiipivä keuhkotauti. Se oli tosin vielä alussa, mutta lääkäri neuvoi Mikkoa olemaan kovin varovainen. Sahantyö, jossa piti askartaa jotenkin kosteissa oloissa, varsinkin silloin, kun oltiin yövuorossa, ja jossa sitä paitsi jalat usein pahasti kastuivat, ei ollenkaan sopinut Mikon murtuneelle terveydelle. Paras keino oli lääkärin mielestä mennä parantolaan, kunnes taas korjaantuisi työkelpoiseksi. Sitäpä ei Mikko katsonut kukkaronsa myöntävän. Niinpä hän jäi kotiinsa ja koetti siinä hoitaa itseään minkä voi. Kesän kuluessa hän tulikin vähän paremmaksi, kun vielä annettiin työssä lievennystä, jotta jaksaisi parantua. Syksyn kosteat ilmat turmelivat kuitenkin terveyden uudelleen, ja kevättalvella Mikko vai-pui viimeiseen lepoonsa.

Liisa sai sentään edelleenkin asua torpassa, joksi Mikon rakentamaa tupaa oli alun pitäen sanottu. Lapset olivat ehtineet kasvaa niin suuriksi, että jo kävivät koulua. Eero oli jo kaksi vuotta käynyt kirkonkylän kansakoulua ja Pikku-Kerttükkin oli jo ollut vuoden koulussa. Opettaja joka oli hyvin tuntenut Mikko-vainajan ja pitänyt häntä ystävänsä, oli Mikon kuoltua tarjonnut hänen lapsilleen asunnon luonansa, kun tiesi että Liisan oli vaikea toimeentulla ja kustantaa lapsille asuntoa koulun lähellä. Opettajalla ei ollutkaan omia lapsia, ja hän piti siten Eeroa ja Pikku-Kerttua lukukausien aikoina miltei omina lapsinaan. Nyt oli kesä, ja lapset olivat taas omassa kodissaan äitinsä luona. Isän kuoltua

oli äiti usein käynyt työssä sahanomistajan talossa, jossa hänen apuaan tarvittiin milloin pesuun, milloin johonkin muuhun työhön.

Sattuipa taas että Liisa eräänä päivänä oli sahanomistajalla työssä ja lapset olivat yksinään kotona. Ateriensa he saivat mennä syömään äitinsä luo, niin oli aina isän kuoleman jälkeen ollut tapana. Väliaikoina lapset olivat omilla hoteissaan, milloin mitään askaroiden, milloin taas leikkien läheisessä metsärinteessä tahi pihamaalla. Sinä päivänä oli huono ilma, niin ettei tehnyt mieli oleskella taivasalla. Eero ja Pikku-Kerttu olivat kahden kotona vähän ikävissään eivätkä tienneet, mihin oikein ryhtyisivät.

»Leikitään koulua» tiesi Eero ehdottaa. »Minä rupean opettajaksi. Sinä, pienempi, saat ruveta oppilaaksi. Minä opetan sinua lukemaan.»

Pikku-Kerttu oli kohta valmis leikkiin. Oltiin jo seuraavassa silmänräpäyksessä koulusilla, ja Eero opetti siskoa lukemaan. Mutta kun Pikku-Kerttu luki melkein yhtä hyvin kuin Eerokin, niin ei opettamisesta tahtonut paljon mitään tulla, ja siihen se leikki pian loppui.

»Mutta kuule, Eero, leikitäänpä, että toiset lukevat luokassa ja että me olemme päivystäjiä, jotka lakasevat eteisen ja käytävät», sanoi Pikku-Kerttu oikein mielisään siitä, että oli keksinyt jotain uutta leikkiä, jota ei varmaankaan moni vielä ollut leikkinyt. »Laastaan lattiat oikein, niinkuin koulussa opitaan tekemään.»

»Hae sinä, Eero, mäeltä sahajauhoja, minä sillä aikaa haen sangon ja toimitan vettä, ja sitten tehdään oikein terveysoopin säännön mukaan.»

Eerokin innostui tuumaan, ja kohta oltiin täydessä hommassa. Eero löysi aitasta tyhjän säkin, jossa oli talvella pidetty lehmän jauhoja sekä lähti juosten vähän malkaa sahallepäin, jossa mäkirinteessä oli suuret kasat sahajauhoja. Pian hän mätti säkkiin sen verran, minkä arviolta tiesi tarvitsevansa ja kantoi sitten taakkansa selässään kotiin. Siellä oli Pikku-Kerttu jo portailla sanko kädessä odottamassa.

»Tässä on oikein puhtaita sahajauhoja niinkuin koulussakin» sanoi Eero vähän hengästyneenä, laskien säkkinsä portaille siskon viereen.

»No», sanoi Pikku-Kerttu, »tehdään nyt oikein sääntölisesti: saman verran sahajauhoja ja vettä. Mitä arvelet Eero, eikö kolme litraa kumpaakin riittänee meidän tupamme pienelle lattialle?»

»Kyllä se hyvin riittää, eihän niitä koskaan paksulta siroteta», tiesi Eero.

»Annahan, minä mittaan ensin sahajauhot, niin sinä mittaat sitten tarvittavan vesimäärän!» Ja Eero täytti

litranmitan, jonka Kerttu jo oli tuonut portaille, kolme kertaa sahajauhoilla ja tyhjensi sisällyksen sankoon. Sitten Pikku-Kerttu vuorostaan mittasi niitten päälle kolme litralista vettä. Molemmat sitten käsin sotkivat jauhot ja vedet, niin että kaikki jauhot tulivat tasaisesti kosteiksi. Kerttu vielä siihen muistutti, että jos jauhot ovat liian kuivia, niin ei niihin tomua tartu, ja jos taas ovat liian märkiä, niin jää märkiä täpliä lattialle, eivätkä jauhot hyvin pyöri harjan alla.

»Mutta, mistä me sen harjan saamme? Eihän meillä sellaista ole, kuin koulussa ja opettajan kodissa oli», tuumiskeli Eero. »Eipä hätää, tulee sitä toimeen vähemmälläkin, kun ei ole pää paperista», sanoi siihen Pikku-Kerttu naurusuin. »Äidin oma luuta saa olla harjana.» Ja sitten sitä lähdettiin tupaan.

Ensin lapset asettivat kaikki pienet tavarat, mitkä sattuiivat olemaan pöydällä, pois kaapin hyllylle. Sitten nostettiin yksi tuoli sievästi pöydälle ja kaksi tuolia pantiin vuoteelle, jonka peitteen helmat kohotettiin niinkään itse vuoteeseen etteivät tahraantuisi. Nyt käärittiin lattiamatot kauniisti kasaan ja kannettiin eteiseen. Ikkunan puoliskot kiinnitettiin selkoselälleen. Ja sitten työhön.

Sahajauhot riputettiin poikki lattian kohta oven eteen. Pikku-Kerttu, joka oli leikin keksinyt, alkoi sitten luudalla hiljaan ja pölyttämättä laasta kosteita sahajauhoja liikkuvassa rivissä lattian yli ikkunaan päin, jolloin joka tomuhiutale seurasi mukana sahajauhoihin takertuneena. Leikki oli lapsista erittäin hauska.

»Kun minä ensin lakaisen toisen puolen», sanoi Pikku-Kerttu, niin saat sitten sinä, Eero jatkaa työtä.»

Kun puolet lattiasta oli laastu ja Kerttu juuri on ojentamaisillaan luudan veljelleen, tulee lasten äiti kotiin työstään. Päästyään tuvan kynnykselle huudahtaa Liisa hämmästyksissään: »No, mitä ihmeitä te teette, lapset, kun kannatte sahajauhoja tupaan; eihän sitä nyt kuitenkaan tuolla tavalla leikitä.»

Pikku-Kertulle oli valahtaa kyöneleet silmiin, kun huomasi äidin olevan pahoillaan heidän leikistään. Hän riensi heti äidin luo ja tarttui häntä käteen: »Älä, hyvä äiti, meitä toru! Leikkiähän tämä on, mutta kyllä se kuitenkin on samalla oikein kunnollista ja hyvää työtä. Kun emme Eeron kanssa tietäneet, mitä tehdä, niin päätimme huviksemme leikkiä koulua ja siivota lat-

tiat, niinkuin koulussa opetetaan ja opettajankin luona joka päivä tehdään.»

Eero oli äidin tultua jäänyt surumielin seisomaan luuta kädessä, eikä vielä päässyt yrittämäänkaan. Äiti katseli vähän aikaa lapsia. Hän kohta huomasi Eeron ja varsinkin Pikku-Kertun ilmeestä, että lapset olivat omasta mielestään hyvää tekevinään. Hän käänsi heti sävynsä toiseksi ja virkkoi: »No, jos niin on asiat, niin näyttäkää sitten minullekin, miten koulussa opetetaan lakasemaan.»

Nyt Eero teki parastaan luudalla, ja äiti seurasi tarkasti työtä. Kerttu seiso hetken hiljaa, tähystellen salavihkaa äidin kasvoja. Äiti hymähti ja sanoi hellästi: »Kyllä te saatte tällälailla leikkiä, kun näin sievästi sen teette.»

Eeron yhä laastessa, kunnes lattia oli puhdas, Pikku-Kerttu nyt ikäänkuin kilvaten oman kielensä kanssa kertoi äidille, miten lattia oikein terveysopin säännön mukaan laastetaan ja että niin tehdään koulussa ja opettajankin luona jok'ikinen päivä. Ja Eero selitti vielä lisäksi, että tällä tavalla estetään nuo keuhkotaudinkin siemenet, joita sanotaan tuberkelibasilleiksi, nousemasta ilmaan ja joutumasta tautia levittämään. »Jos vain kuivilta lakaisee, niin ne lattian tomusta kirpoavat ilmaan ja tulevat sen mukana vedetyiksi keuhkoihin, joissa sitten tekevät tuhonsa.»

»Jos äiti nyt istuu tuohon vuoteen laidalle, niin panemme kaikki jälleen järjestykseen», ehdotti Kerttu. Tämä oli pian tehty. Kun sitten lapset kantoivat matot jälleen paikoilleen, niin virkkoi Eero: »Näitä ei opettaja oikein hyväksi sano. Tällaisissa matoissa on aina niin paljon tomua ja siinä saattaa piillä noita basilleja, jos joku keuhkotautinen on sattunut ne ysköksillään tahraamaan. Sillä tavalla on, sanoi opettaja, keuhkotautia levinnyt koko perhekuntiin.»

Äiti istui hiljaa vuoteen laidalla, mutta hänen suupielsensä värähtelivät vähäsen. Hetken kuluttua hän sanoi: »Kuulkaa lapset, ei panna enää noita mattoja lattialle.» Lapset katsoivat äitiin.

»Eikö enää ollenkaan panna mattoja lattialle?» kysyi Eero.

»Ei panna enää tällaisia tomuisia räntimattoja, pois kaseni», vastasi äiti.

»Ruvetaanko sitten nyt aina lakasemaan lattiaa tällä lailla tai ainakin pyyhkimään sitä märällä rievulla, jota opettaja sanoi myöskin hyväksi tavaksi?» kysyi Pikku-Kerttu ja kietoi käsivartensa äidin kaulan ympäri.

»Ruvetaan lapsukaiseni», oli äidin hiljainen vastaus.

»Kuule, Eero», huusi Kerttu riemuissaan, »meiläkin ruvetaan lakasemaan, niinkuin koulussa opetetaan.»

Lapset olivat mielissään, että heidän leikkinsä oli niin suuria aikaansaanut.

»Olkaapa nyt kiltit ja viekää myös sanko ja luuta paikoilleen ja säkin panee Eero aittaan», sanoi taas äiti. Ja lapset tekivät sen heti. Kun sitten lapset olivat lähteneet huoneesta, pyyhki äiti kyöneleen kuihtuneelta poskeltaan ja huokasi: »Herra siunatkoon koulua! Jospa mekin Mikko-vainajan kanssa olisimme aikoinamme saaneet oppia koulussa sellaista!»

Max Oker-Blom.

Lapsensydän.

Henkilöt: *Pentti, Katri, Mikko, Hilja.*

Toinen joulupäivä. Pentti, Mikko, Katri ja Hilja leikkivät joululahjoineen lasten kamarissa. Nurkassa on pieni joulukuusi, joka ei ole sytytetty.

Pentti (virittäen jousipyssyään). Jos sentään olisin saanut oikean pyssyn!

Katri (selailen kuvakirjaa). Niinkuin se muka ei olisi hyvä.

Pentti. Tämähän on vain pikku poikain leikkikalua.

Katri. Ja sinä olet kai jo mielestäsi iso mies?

Pentti. Koko joukon ainakin sinua isompi.

Mikko (vetäen nauhasta isoa villaista leikkikalujänistä pitkin lattiaa). Kas, kas, kuinka pupu on vikkeläsäärinen.

Hilja (iso nukke sylissä). Sen korvat on niin pystyt ja kauniit. Minun nukkeni ihailee sitä.

Pentti. Nytpä tiedän mitä leikimme.

Katri. Leikkisimmäkö koulua?

Pentti. Mitä vielä. Ei, me panemme toimeen metsästysretken. (Nostaa joulukuusen nurkasta keskelle lattiaa.) Kas, tässä on metsä. Minä olen metsästäjä. Juoksuta sinä, Mikko, jänistä edelläni kuusen ympärillä. Toinen tytöistä on olevinaan koira. Kuinka hauskaa!

Mikko (itku kurkussa). Aiotko ampuu minun hertaisen pupuni?

Katri. En minä vain hauku sievää pupua.

Hilja. En minäkään.

Pentti. Sehän on vain leikkiä. En olisi luullut teitä noin typeriksi. Teillä ei ole mielikuvitusta penninkään edestä.

Mikko. Niin mutta minun pupuni ei ole mikään leikkijänis. Se näkee ja kuulee.

Hilja. Aivan niinkuin minun nukkeni. Sekin näkee ja kuulee.

Mikko. Ja kun painan sitä rintaani vastaan, tunnen kuinka sen sydän lyö.

Hilja (taputtaen käsiään). Aivan niinkuin minun nukkeni. Senkin sydän lyö.

Katri (Pentille). Ja sinä sanot, ettei heillä ole mielikuvitusta.

Pentti. Niin, mutta se menee väärään suuntaan. Minunpa täytyy vanhempana veljenä ohjata sitä oikeaan. Kuules, Mikko, sinä väität siis, että sinun jänikselläsi on sydän.

Mikko. Tottapahan on, koska tunnen, kuinka se tykyttää.

Hilja. Nukkenkin sydän tykyttää.

Pentti. Hui, hai, älkää sellaisia uskoko, ihmiset voisivat nauraa teille.

Mikko. Niin, mutta sepä kun tykyttää.

Hilja. Tykyttää.

Pentti. Vaikka minä leikkaisin koko jäniksen ja nukken pieniin muruihin, niin en kuitenkaan löytäisi sydäntä.

Hilja. Hennoisitko sinä leikata?

Pentti. Sillä nähkääs, sydän on verenkierron keskus. Siinä yhtyvät ja siitä lähtevät kaikki verisuonet, eikä jäniksessä yhtä vähän kuin nukessakaan ole ainoatakaan verisuonta. Mutta mitäpä te ymmärtäisitte, jotka ette vielä ole lukeneet ihmisen anatomiaa.

Mikko. Ja kuitenkin se tykyttää.

Hilja. Tykyttää.

Pentti. Ei teidän kanssanne maksa kiistellä. (Puhalttaa leikkitorveen.) Nyt alkaa metsästysretki.

Mikko (juoksee edellä kiertäen kuusta ja vetäen jänistä perässään). Et saa ampuu. Et saa!

Pentti (juoksee jälestä pyssy ojona). Hei, hoi, pian paukaus soi!

Katri (kirjastaan). Kun viitsit kiusata pienempääsi.

Hilja (juosten mukana). Nukke rukoilee jänön puolesta. (Juostessaan törmää Pentti kuusta vastaan, joka kaatuu jänön päälle.)

Katri. Kuinkas kävi?

Mikko (kaivaen esiin jänöään). Pupu parka, pupu parka, sattuiiko sinuun?

Pentti (rauhottaen). Ei sellaiseen voi sattua, jossa ei ole ainoatakaan tuntohermoa.

Mikko (itkemäisillään). Toinen korva on poissa — pupu rakas, pupu rakas!

Pentti. Se oli vain leikkiä. En tarkottanut pahaa.

Hilja. Nukke surkuttelee, nukke itkee.

Pentti. Kas tässä on liimapullo. Minä liimaan korvan kiinni, niin kaikki on hyvin taas.

Mikko. Katsokaa, kuinka se on kärsivällinen. Se ei valita laisinkaan.

Pentti. Millä sellainen valittaa, jolla ei ole kieltä.

(Ovi avautuu ja sisään käy vieras tumma kaapu yllä).

Vieras. Hyvää iltaa.

Lapset. Hyvää iltaa.

Katri (tarjoten tuolia). Käykää istumaan, vieras hyvä.

Hilja (lähennellen). Kuka sinä olet?

Vieras. Olen ystävä.

Hilja. En tunne sinua.

Vieras (hellästi). Mutta minä tunnen sinut.

Mikko (lähennellen). Tunnetko minutkin?

Vieras. Tunnen pupusikin — sen sydän tykyttää.

Mikko. Silloin olemme ystäviä.

Hilja. Ja me.

Katri. Omituista!

Pentti. Hän on kuunnellut oven takana. (Vieraalle). Tunnet ehkä minutkin?

Vieras. Sinuthan tunsin jo pienenä paitaressuna.

Pentti (katsoo häneen tutkivasti). Mutta minäpä en muista nähneeni sinua.

Vieras. Etkö muista? Sinulla oli silloin pieni puuhevonen, ja sinä kuulit sen puhuvan.

Pentti (vilkaasti). Sen nimi oli Uljas.

Mikko. Sinun puuhevosesi puhui, etkä sinä usko, että minun jänölläni on sydän.

Hilja. Ja minun nukellani.

Pentti (hämillään). Minä olin silloin niin pieni. Se oli liian lapsellista.

Vieras (katsoo Penttiin hellästi). Pentti, älä hukkaa lapsenmieltäsi.

Pentti. Se oli kumminkin joutavaa.

Vieras. Voitko sanoa, Pentti, mikä oli syynä siihen, että hevosesi puhui?

Pentti. Minun tietämättömyyteni.

Vieras. Sinä rakastit sitä.

Mikko (painaen pupua rintaansa vastaan). Sinä rakastit.

Hilja (hyväillen nukkea). Sinä rakastit.

Pentti. Ei puuhevonen voi puhua.

Vieras. Joka rakastaa lapsensydämellä, hän kuulee mykkäinkin puhuvan.

Mikko. Sinä olet hyvä vieras.

Vieras. Joka rakastaa lapsensydämellä, hän tuntee sydämen tykkivän kovassa kivessäkin.

Pentti. Kuka sinä oikein olet?

Vieras (hellästi). Sinä tunsit minut kerran.

Hilja. Jää meille! Minä pidän sinusta.

Katri. Täällä tuntuu niin juhlalliselta, sytyttäkäämme joulukuusi.

(Sytyttävät.)

Mikko. Mitä laulaisimme?

Hilja. »Lapsensydän meihin vaan».

Katri. Se sopii hyvin.

Kaikki (asettuvat kuusen ympärille ja laulavat).

Lapsensydän meihin vaan

ainiaaks' jos jäisi,

maailman kylmät tuuletkaan

sit' ei jäädyttäisi. *)

Lasten laulaessa pudottaa vieras tumman kaapunsa, ja heidän keskessään seisoo valkosiipinen enkeli.

Esirippu.

I. Hellen.

*) Sävel: »Maailma on avara, pikku, pikku Lauri».

Äidin ajatuksia lapsen haudalla.

Nukkuu nurmen alla nuori impi
aamuruskon silmää kaunihimpi,
nukkuu puhto-rinnoin lapsen unta,
kevyempää talven ensi lunta.

Pois on meiltä armas Anna Liisa.
Maa jo hänet kätki uumeniinsa,
kätki multakäärein hento mielen,
katkoi kotipääskyn laulukielen . .

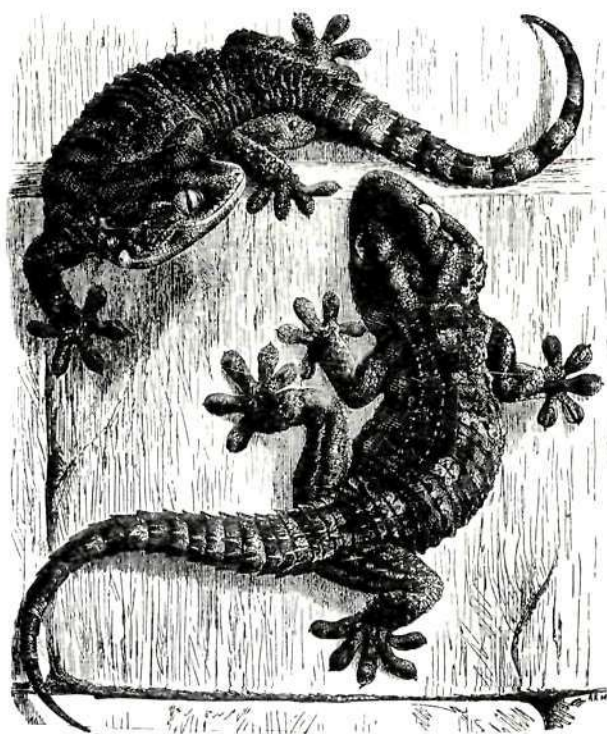
Kaiho särkyi riemuun rinnassani:
Eipä elon huolet lapsostani
enää runtelekaan! Haudan takaa
löytyy valkama niin armas, vakaa.

Anni Kaste.

Kaksi merkillistä huonekumppania.

ienessä espanjalaisessa maalaismökissä Sevillan kaupungin lähistöllä on väki juuri illallisella. Pieni savuava öljylamppu valaisee heikosti pöydän keskustan heittäen jonkun säteen tomuiseen kattoonkin. Seinäpaperit ovat halenneet, muurissa on ammottavia halkeamia, ja huonekaluja ei ole pitkiin aikoihin paikoitansa siirretty. Kärpäset, jotka päivällä surisivat pienen, ikkunalaudalla kasvavan myrtin ympärillä, ovat nyt yölevolla pitkin seinää ja kattoa, mutta monet muut syöpäläiset, kuten hämähäkit, seinäluteet ja tuhatjalkaiset, muista puhumatta, ovat nyt vasta alkaneet osottaa elämisen oireita. Hilpeät andalusialaiset ilakoivat pöydän ääressä tyhjentäen helmeilevää viiniä pikareistaan. Ja samassa pudota töksähtää ruma, käsnäinen sisilisko keskelle pikaria, jättäen katkenneen häntänsä pöydälle kiemurtelemaan. Aivan kuin ei mitään olisi tapahtunutkaan, pyyhkäisee yksi pöydässä olijoista hännän lattialle, toisen kopeloidessa sormillansa viinin kostuttamaa ja valttomasti putkeltavaa liskoa heittääkseen sen pois luotansa.

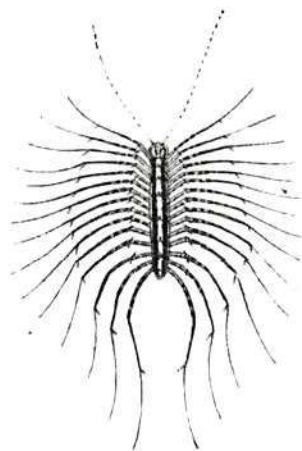
Gekkoliskoja.

Tämä outo rauhanhäirtsijä on muuri- eli gekkolisko, joka valoa karttaen päivät pääksytyksin makaa piilopaikoissansa, mutta illan tullen seinäpaperin repeämästä, vanhan peilin takaa tai muurin halkeamasta kiiluvien silmin mulkoillen huutaa oman nimensä »jekko, jekko». Etelä-Espanjan köyhälistön kodissa, jossa niitä ei ahdisteta, ovat ne perin yleisiä. Usein näkee niitä samalla seinällä useampia joko leikillä tai tappelun halusta ajavan toisiansa takaa. Ja kiipeämistaidossa ne ovat aika mestareita. Kärpästen tavoin ne juoksevat huoneen katossa, selkä alaspäin, tai liukkaalla lasiruudulla, ja

vain joskus toisten ahdistamana joku sattuu astumaan harhaan ja putoamaan vaikkapa keskelle ruokakuppia.

Gekkon kiipeämistaito ja kyky pysytellä kiinni sileäläkin pinnalla johtuu varpaitten omituisesta rakenteesta. Kussakin jalassa on 5 joka suunnalle harittavaa varvasta, joiden alapinnat ovat hyvin leveät ja täynnä pehmeitä poikittaisia imulevyjä. Nämä tarttuvat ilmaapitävästi alustaansa kannattaen eläintä.

Että Gekko on oikea pimeän lapsi, sen voi jo nähdä silmistä. Luomiansa se ei voi avata, sillä ne ovat toisiinsa yhteenkasvaneet, mutta läpikuultavina ne eivät näkemistä haittaa. Valon voimakkuuden mukaan silmäterä supistuu ja laajenee milloin kapeaksi raoksi, milloin suureksi ja pyöreäksi kuin kissan silmä. — Pää on valan mahdolloman leveä ja kita ammottava. Ollen kiihkeä syöpäläisten hävittäjä on se monessa kodissa, varsinkin Pohjois-Afrikassa, saavuttanut suurta suosiota. Ovatpa ne monasti niinkin tottuneet isäntäväkeensä, että huudettaissa tulevat piilopaikoistansa. Jos kissa tai talon koira niitä ahdistaa, katkaisevat ne häntänsä, jolloin ällistyneen vihollisen jäädessä sitä tavoittelemaan ne itse pääsevät pakoon liivahtamaan. Katkenneen hännän tilalle kasvaa pian uusi, joskus kaksi tai kolme, jolloin eläin tekee vähän Eräs huonetuhatjalkainen. kummallisen vaikutuksen.

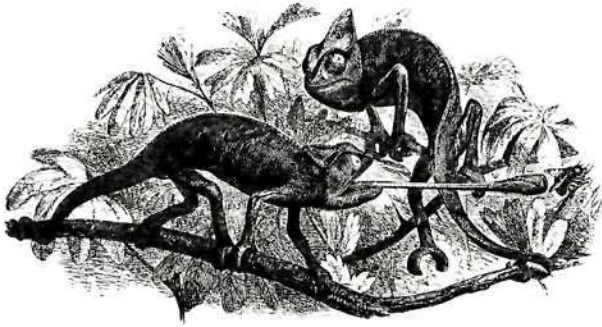

Eräs huonetuhatjalkainen.

Mutta espanjalaisessa kodissa voi nähdä muitakin matelijoita, joista kameleontti on gekkoakin rumempi. Myrttiin tuolla pienellä ikkunalla on se kuin kiinni kasvanut. Ei siinä paljon elonmerkkiä huomaa, eikä se vihreässä pensaassa suurtakaan huomiota herätä. Mutta kun sen kerran on keksinyt, jää sitä mielellään tarkastamaan, sillä outo se on, oudompi kaikkia muita eläimiä.

Kameleontin pää on särpäinen ja kulmikas, taaksepäin suipoksi kypäriksi pitenevä. Avaraa suuta reunustaa rivi pieniä hampaita, ja sen pohjalla on paksu, limainen kieli, joka äkkiä voi ponnahtaa 15:n jopa 20:n senttimetrin pituiseksi. Varsinainen kieli, joka on tuskin paria senttimetriä pitempi, on kiinni huokoisessa varressa, jonka lokerot eläimen tahdosta melkein silmänräpäyksessä täyttyvät verellä, pidentäen sitä monin verroin. Silmät ovat kuin kaksi isoa, ryppyisen nahan peittämää puolipalloa, joiden keskellä nähdään pieni kiiluva silmäaukko. Mutta ihmeellisintä on, että eläin voi kiertää silmäpallojansa mihin suuntaan tahansa, vieläpä toisella silmällä tähystellä ylhäällä lentelevää kärpästä, toisen kiertyessä ympäri jompaankumpaan suuntaan.

Käsnäinen ruumis on sivuilta litistynyt, korkeaharjainen, mutta voi suuresti vaihdella mielenilojen mukaan. Suuttuessaan se pullistaa itsensä hyvin pulleaksi, tyynellä mielellä ollen se on niin laiha, että kylkiluut näkyvät. Taaksepäin jatkuu vartalo pitkäksi hännäksi, jonka kameleontti voi kiertää hennon oksan ympäri, tukien sillä tavoin asentojaan.

Kameleontteja.

Oudon näköiset ovat myös kameleontin jalat: hoikat, tasapaksut ja laihat kuin luu ja nahka. Varpaat ovat yhtyneet toisiinsa puiden oksia kouristaviksi pihdeiksi. Etujalkojen pihdeissä on ulkopuolella 2 varvasta, sisäpuolella 3, takajaloissa päinvastoin. Kun kameleontti koko elämänsä iän oleksii puissa, ovat tuommoiset jalat erittäin tarkoituksenmukaiset.

Mutta etelämaiden puissa on monellaisia matelijoita, lintuja y. m., jotka pitävät herkkupaloina pienempiä ja heikompia. Niitä vastaan on kameleontin vaikea puolustautua. Sentähden on luonto suonut sille muita suo-

jeluskeinoja. Liikumattomana on sitä jo vaikea huomata, mutta värissänsä on sillä vielä parempi suoja. Viheriänharmaana se sulautuu samanväriseen ympäristöön, mutta värinsä se saa muuttumaan ympäröivien olosuhteiden mukaan — harmaaksi, keltaiseksi, siniseksi, ruskeaksi ja kauniin viheriäksi. Ja kuten silmätkin ovat toisistansa riippumattomat, voi ruumiin toinen puolisko olla sininen tai ruskea, samalla kun toinen on vihreä tai punanen. Eläimen kiihdyksissä ollessa on sen väri omituisesti kihtaava kuin saippuakupla.

Missä kärpäsiä tai muita hyönteisiä on yllinkyllin, saattaa kameleontin tavata samalla oksalla viikkokausia. Kärsivällisesti se odottaa siksi, kunnes kärpänen on tullut määrätulle etäisyydelle, jolloin se sinkauttaa kielensä sitä kohti. Onneton hyönteinen tarttuu sen kärjessä olevaan limaun, ja ennenkun se on ehtinyt siipiänsä räpättää, on se jo kameleontin suussa. Sama tempu voi uudistua siksi, kun eläin on saanut kylläksensä. Parempaa kärpäsen pyydystintä tuskin voi ajatellakaan koidissansa. Siksi espanjalainen sitä suosiikin sijoittaen sen jollekin kasville, jonka lehdille hän pyyhkää hyönteisiä houkuttelevaa hunajaa.

Europalaisella kameleontilla on lähemmäs 60 sukulaista Afrikassa, joista joku voi tulla 40:n senttimetrin pituiseksi.

K. E. Kivirikko.

Mikä silloin on hätänä, kun on Turva mukana.

„Vetelä vesi varaksi”,
tuumii Turva huolissansa,
valpasta ei katsettansa
kääntää lapsista se voi,
kun ne veessä polskuroi;
rakkaille jos koittais hätä,
hän ei niitä siihen jätä.

Lapset mielin riemuisin
uintimatkaltaan kun palaa,
Turva kaikkein rajuimmin
ilon julkituoda halua,
hyppii, haukkuu voiman takaa.
että kuuluu Rantahakaan.

Kuva-arvotus.

Kaksi kotia.

Vanhempain luettavaksi.

Minä pyydän Teitä, hyvät vanhemmat, hetkiseksi mukaani. Pistäydytään kahdessa mökissä, tuolla suuren kartanon lähellä. Mökit ovat kartanon muonamiesten asuntoja, noiden yhteiskuntamme pienimpien. Ne ovat jotenkin viheliäisen näköiset ja yhtä harmaat molemmat. Mutta sisällä on niissä kummassakin elämä aivan erilaista. Ja kovin erilaiset ovat myöskin mökin asukasten työn ja toiminnan tulokset.

No niin, me lähemme. On iltahetki. Hovin kellon ääni kuuluu ensimmäiseen mökkiin, jossa äiti ahertaa perunapatansa kanssa lieden vieressä ja iloinen lapsilauma leikkii lattialla. Kun lapset eivät heti henno luopua leikistään, niin äiti huudahtaa heille: »Pian nyt leikkikalut korjuuseen, *isä* tulee kotiin!»

Muuta käskyä ei tarvita. Kohta ovat lasten yksinkertaiset kapuset laatikossa, ja sitten lapsilauma juoksee kilvaten pitkin pellon piennarta työstä palaavaa isää vastaan. Ja siitä kiistellään, kuka saa isän kaljakannun, kuka eväspussin, ken tapaa isän kädestä kiinni. Ja se vasta on oikein onnellinen, ken pääsee syliin tai pussiksi selkään.

Riemusaatossa tuodaan isä kotiin ja huudetaan äidille: »Jouduta, äiti rakas, silakat ja perunat pöytään, *isä* tuli kotiin!» Ja oi miten hauska on isän kanssa yhdessä syödä!

Eihän se isä jaksaa paljoa lastensa kanssa leikkiä. Vaikkapa hän työmaalla sattuneet riitaisuudet koettaakin unohtaa, sillä ne eivät saa tulla kodin pyhää piiriä katkeroitamaan, painaa väsymys häntä niin ankarasti. Mutta eivät ne lapsukaiset kovin paljoa vaadikaan. Kunhan saavat vähän nykäistä isää pitkästä parrasta ja isä heille hymyilee — niin siinä hän sitä on jo tarpeeksi. Ja kun isä sitten kantaa nuo väsyneet lapsukaiset yhden toisensa jälkeen yksinkertaisiin sänkyihin, niin melkeenpä näkee siellä sen suojelusenkelin, josta runoilijat niin kauniisti kirjottavat.

Seuraavana iltana poikkeamme toiseen mökkiin. Ulkonainen epäjärjestys ja likaisuus pistää siellä meitä silmiin joka askeleella. Sinnekin kuuluu hovin kellon iltasoitto, mutta särkevänä, viiltävänä äänenä, niin että äitikin illallistouhussaan säpsähtää ja leikkivät lapset hytkähtävät. Pian äiti ärjäseekin: »Pankaa siinä pian leikkikalut nurkkaan — *isä* tulee kotiin!»

Ja silloinkos on lapsilla hätä! Sillä sennimistä miestä he pelkäävät kaikkein enin ja toivoisivat hänen pysyvän heiltä poissa niin kauvan kuin mahdollista. Kii-

reesti juostaan lymyyn sängyn päähän, eteisen soppeen, ja mikä minnekin. Ja jos sitten illan kuluessa he sattuvat unohtamaan pakkotilansa ja piilopaikoissaan innostuvat hiukan äänekkäämpään keskusteluun, niin isä ärjäsee heti: »Menkää pellolle, kakarat; vai ei nyt enää kodissaankaan saa rauhaa!»

Lapset kyyristyvät kuin säikähtäneet hiiret, ja vasta sitten, kun isä jo kuorsaa, kantelee äiti kurja pieniä, väsyneitä matkamiespoloja viheliäisiin sänkyihinsä.

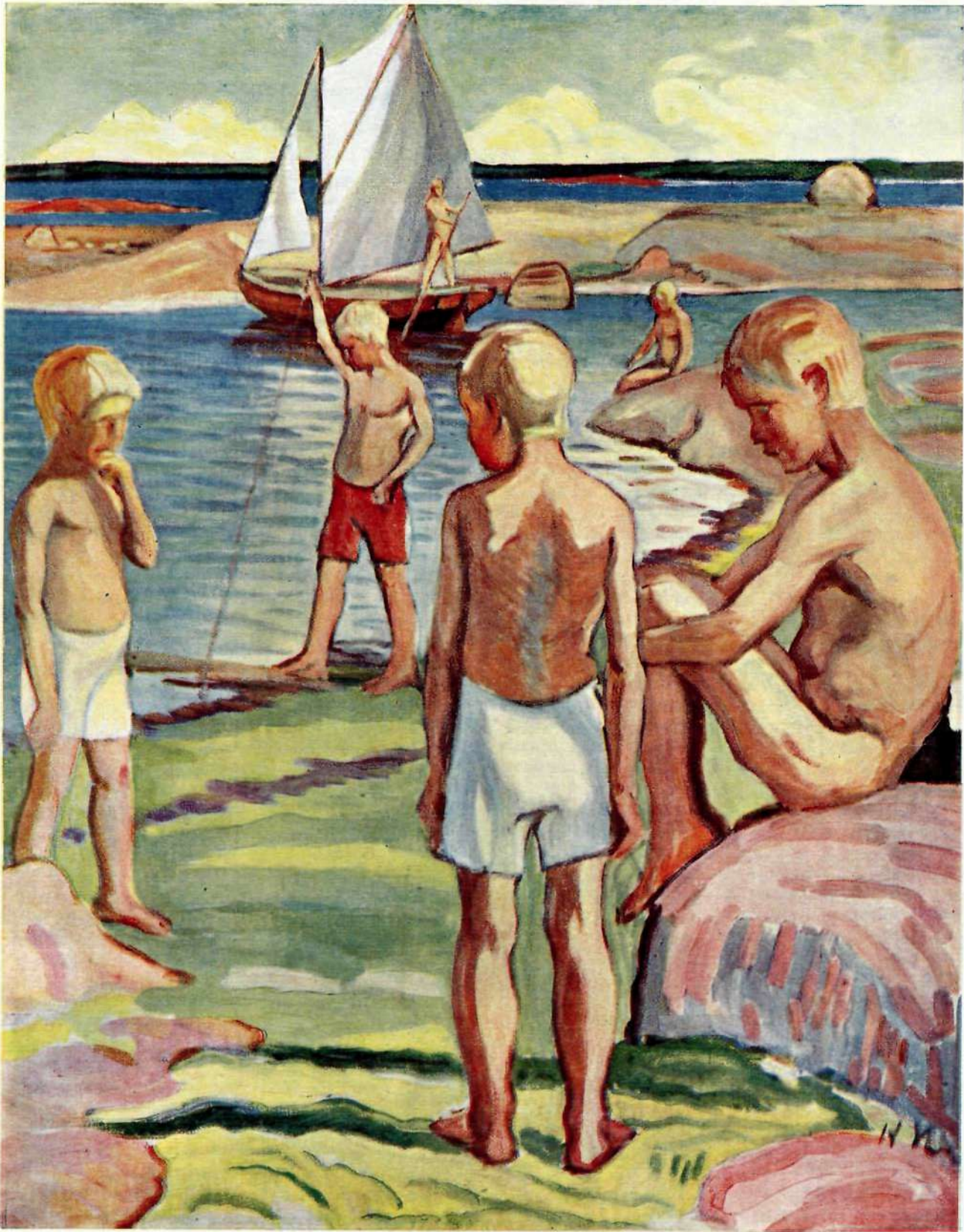
Muonamiesten lasten siivet kasvavat, ja heidän täytyy ahtaista kodeistaan lentää maailmalle. Tuosta ensimmäisestä kodista he eivät mitenkään hennoisi lähteä, sydänjuuret ovat sinne niin kiinni kasvaneet. Kunpa edes kartanon puutarhuri ottaisi työhön, että saisi asua kotona! Mutta kun sitten eronhetki välttämättömästi saapuu, on se niin raskaan raskas.

Usein, hyvin usein on sitten poistuneilla asiaa kotimökille. Sunnuntaisin saavutaan Helsingistäkin saakka tuomiset keralla, ja silloin on mökissä juhlahetki! Vaikkapa on jo kaupungin palatseissa totuttu liikkumaan, niin ei silti pää satu kotimökin matalaan oveen. Kaukaa merien takaa, Amerikasta asti liittää kirjeitä ja tulee dollareita äidille kahvirahoiksi. Ja vaikkapa vanhuksot tavallaan ovatkin yksinäisiä, niin sittenkin hengen ja rakkauden siteet yhdistävät lapset kasvattajiinsa. Ja elämän ilta on valoisa ja siunauksesta rikas tuossa matalassa mökissä.

Toisenkin töllin lapset varttuvat, ja lapsuuden koti alkaa heille käydä sietämättömän ahtaaksi. Kunpa tästä edes kelpaisi vaikka lapsentytöksi tai paimenpojaksi! Kunpa tästä pian pääsisi, mokomastakin pöksystä! Niin ajatellaan. Ja lähteissä paiskataan useinkin kiroten ovet kiinni, eikä senkoommin ole vuosikausiin asiaa astua kotimökin kynnyksen yli. Ei sinne tule Amerikastakaan kirjeitä, rahasta ei puhuttakaan. Elämän ilta on siellä kolikko yksinäisillä vanhuksilla, ja raskaasti avautuvat heille viimein vaikeistolon ovet.

Mistä johtuu tämä erilaisuus? Eikö molemmissa mökeissä rakastettu lapsia? Rakastettiin kyllä tavallaan. Sekin jöro ja julma isä pudotti monet hiet kartanon pelloille lastensa tähden ansaitakseen heille edes välttämättömimmät elämän tarpeet, olihan sekin varmasti rakkautta, mutta kodissa se rakkaus oli hirmuisen epäviisasta. Ei siellä koetettukaan ymmärtää lapsimaailmaa eikä voittaa pienokaisten rakkautta, ja siksi saivat kasvattajat niin huonon tuloksen työstään ja isänmaa huonoja poikia ja tyttöjä. *Vilho Reima.*

Oi sitä suloista kesälämmintä!

Pekka-pojan metsämatka.

oli soma mökki tuuhean, humisevan männikön laidassa. Mökissä asui Pekka-poika isänsä ja äitinsä kanssa.

Kun Pekka tuli vuoden vanhaksi, sai hän vanhemmiltaan koiranpennun.

Kun Pekka tuli kahden vuoden vanhaksi, sai hän kissan poikasen.

Kun Pekka tuli kolmen vuoden vanhaksi, sai hän vanhemmiltaan kukon ja kanan, jotka silloin vielä olivat pieniä lapsia.

Kun Pekka tuli neljän vuoden vanhaksi, sai hän papukaijan, joka pian oppi sanomaan: »Pekk - - kaa».

Kun Pekka tuli viiden vuoden vanhaksi, sai hän lahjaksi kauniin vasikan.

Eikä yksistään Pekan omaisuus lisääntynyt; hän itsekin varttui vuosien vieressä. — Hän oppi kävelemään ja puhumaan — niin kuin mo-

nasti ennenkin on opittu. — Päivät pääsytysten hän oli iloinen ja onnellinen aina leikki eläintensä kanssa ja oli seitsemänten ikävuoteensa asti. Silloin tapahtui muutos: Pekan pää nousi pystyyn, kädet painautuivat housun taskuihin, ja yli olkansa katseli hän entisiä leikkiveriteitaan. *Pekka tunsi olevansa mies.*

•Pekan isä lähti hyvin usein kirves kainalossa metsään. Siitä Pekka päätteli, että tuo työ juuri kuuluukin miehille. Niinpä siis hänkin päätti lähteä kirveineen metsään. Äiti oli kyllä monasti sanonut, ettei Pekka saa lähteä yksin metsään, mutta siitä ei Pekka tällä kertaa välittänyt. Kylän Kalle oli sanonut hänelle, ettei *miehen* tarvitse totella vaimoväen määräyksiä.

Äidin ollessa viikon viimeisenä aamuna navetassa Pekka otti pikku kirveensä ja tallusteli metsään. Nyt hän vasta mies oli olevinaan: niska oli entistä kenommassa, kirves vasemmassa kainalossa, oikea käsi taskussa. — Orava raksutteli puussa. Pekka kuuli sen, mutta ei kääntänyt päätänsäkään sinne päin, vaan kulkea kepsutti edelleen, sillä eihän miehen sopinut pysähtyä niin pientä eläintä katselemaan.

Orava tirkisteli oksien lomista Pekkaa. »Mikä tuokin on olevinaan», ajatteli orava, »ei ole metrinkään pituinen, mutta kyllä on miestä, ei tänne edes vilkaise, vaikka kyllä kuulee minun täällä olevan».

Metsän asukkaat eivät suvaitse, että joku on olevinansa. Siksi pä oravakin miettimään: Mitä tehdä tuolle ylvästelijälle. — »Itse olen liian pieni», puhui orava yksikseen, »mutta kylläpä tiedän — tiedän».

Riks-raks, sysähtelivät riisut, kun orava tulisella kiireellä tuli alas puusta ja juoksi sammalmättäiden, kivien ja lahopuiden poikki serkkunsa Nikse-herran kartanoon, joka sijaitsi tämän männikön uikkeimman puun latvassa.

»Hyvää huomenta, Nikse-serkku, saisinko käyttää vähäsen teidän telefontia?» sanoi orava perille päästyään.

»Huomenta, huomenta, kiirepä näkyy kerran Nakserouvallekin olevan; käytä vain meidän telefontia», vastasi Nikse.

Jo oli Nakse-rouva telefonissa kartanon korkeim-
massa huipussa: »Halloo, halloo, saisiko Karhulaan.»

— »Halloo, missä se on?»

»Karhulassa», kuului vastaus.

»Onko se Nalle-patruuna?» kysyi Nakse.

»Kyllä on. Taitaapa olla Nakse-rouva siellä, äänestä
päättäen», vastasi Nalle.

»Niin, minulla on nyt kiireellistä ja tärkeitä asiata»,
toimitti orava. »Tuolla Selkätietä pitkin tulee mies, joka
ei ole metrinkään pituinen, mutta kuitenkin on niin
mahtavan näköinen, etten mokomaa ennen ole nähnyt;
hän ei edes ajattele, että on matkalla patruunan valta-
kunnassa. Hänen ylpeytensä olisi masennettava; minä
pikkuinen, en mitään voi, mutta jos te, patruuna, tah-
toisitte — — —»

»Sanoitko hänen tulevan selkätietä pitkin?» kysyi
Nalle.

»Niin tulee», vastasi Nakse.

»No pitäkää sitten, hyvä rouva, varalta minne hän
kulkee. Lähdän täältä palvelijani kanssa sinne päin,
neuvotellaan sitten yhdessä, mitä miehelle tehdään». —

Pian tapasivat Nakse ja Karhulan Nalle-herra toisensa
Selkätiellä. Pekka oli kääntynyt tieltä, mutta hänen
askeleensa kuuluivat kuitenkin pensastosta. —

»Ehkä purasen tuon kuoliaaksi, tai heitänkö hänet
tuonne lammikkoon, jonne hän kyllä kuolee?» kysyi
Nalle.

»Elkää tehkö hänelle kumpaakaan», pyyteli Nakse.

»No miksikä en tekisi?»

»Niin, patruunahan muistaa sen surullisen kevään»,
alotti Nakse hiljaa. »Muistattehan, miten minulla silloin
oli oma pikku poika. Oi, miten viisas ja kaunis lapsi hän
oli! Muistan miten sanomattomasti riemuitsin, kun poi-
kani ensi kerran lähti pesästä ja minä häntä opetin hyp-
päämään kotipetäjän oksalta oksalle. Ilollani ei ollut
rajoja, kunnes — Nakse-rouva pyyhki kyyneleitään —
mies hyökkäsi petäjän juurelle. Minä ennätin paeta,
mutta poikani jalat olivat vielä liian hennot. Hän sai
iskun seipästä putosi kuolleena maahan. Armotta pisti
mies kuolleen poikani laukkuunsa ja lähti. Oi, voi, niin
muistattehan, kuinka itkin poi'uttani kaikki keväiset
illat, enkä vieläkään ole voinut häntä unhoittaa. —
Ajattelen, että tuollakin vekaralla, joka tuolla pensas-
tossa kulkee, on äiti; enkä soisi, että yksikään äiti saisi
tuntea, mitä minä tunsin, kun poikani kuoli. Säästäkää
siis hänen henkeänsä äitinsä tähden», lopetti Nakse-
rouva.

»Ihmiset eivät milloinkaan sääli meitä metsän asuk-
kaita, vaan tappavat, lyövät, tekevät meille, mitä vain
osaavat. Siksi minä en tunne mitään sääliä ihmislasta
kohtaan. Mutta teidän pyynnöstänne tahdon säästää
tuon hengen», sanoi Nalle päättävästi. »Mutta mitä sit-
ten hänelle teemme?» kysäsi hän lopuksi.

»Niin, mitä?» sanoi Naksekin.

»Kyllä tiedän», virkkoi Nalle kotvan kuluttua, »vien
hänet pojilleni leikkiveriksi».

»Se tuuma on hyvä», sanoi Nakse tyytyväisenä.

Sitten sanoivat Nakse ja Nalle toisilleen hyvästit.
Nalle läksi Pekan luo, ja Nakse kiipesi puuhun nähdäk-
seen, mitä tapahtui.

Pekan silmät ja suu jäivät hämmästyksestä täysikuun
muotoon nähdessään yht'akkiä karhun edessä, kir-
veskin putosi kainalosta. Arvelematta tarttui karhu
hampaillaan Pekan vaatteisiin selkäpuolelta ja rupesi
kulkemaan kotiinsa. Mutta silloin Pekka päästi vallan

kauhean huodon. Siitä ei karhu kuitenkaan olisi välit-
tänyt, mutta hän kuuli puusta: »riks-raks», ja siitä ym-
märsi karhu, ettei Nakse ollut tyytyväinen hänen me-
nettelyynsä. Ja niinpä Nalle-patruuna laskikin Pekan
maahan, nousi takajaloilleen ja etujaloillaan otti Pekan
syliinsä, kuten ihminen ikään. Hidasta oli Nallen kulku
pelkillä takajaloillaan, mutta Pekka ei itkenyt enää.

Tunnin ja 7 minuuttia kulettuaan saapui Nalle kar-
tanoonsa jylhän kallion juurelle. Siinä hän laski Pekan
maahan, mutta tarttui sentään lujasti hänen käteensä.
Toisella etukäpäällään aukaisi Nalle raskaan kallio-oven,
joka vei hänen asuntoonsa vuoren sisään. Sinne nyt as-
tuivat Nalle ja Pekka käsikädessä. Monen huoneen läpi
kulettuaan he tulivat vihdoin suureen saliin, jossa Nallen
rouva ja nuorimmat lapset Jakki ja Jukki riensivät tu-
lijoita vastaan. Kyllä sentään, kuten arvaat, Nallen
rouvan ja poikasien silmät suurenivat nähdessään ihmis-
lapsen isän mukana. Patruuna Nalle nyt vain selitti
heille koko tapahtuman ja miten hän toi tämän oudon
otuksen pojilleen leikkiveriksi. Ja Jakki ja Jukki oli-
vat vallan hurjina ilosta. Siinä samassa pyöräyttivät
he jo Pekkaa kymmenesti ympäri. — Mutta karhun lapsi-
en iloitessa, Pekka ei iloinnut. Oudoksuen, kummis-
saan katseli hän tätä uutta kalliovaltakuntaa ja uusia
tovereitaan, joitten kanssa hän ei viihtynyt, vaikka kyllä
he hänen kanssaan.

Kului päivä, toinen, kolmaskin. Pekka oli kuolla ikä-
vään. Silloin päivänä kolmantena hän kuulee, kuinka
herra ja rouva Nalle puhelivat keskenään matkalle läh-
döstään. Oli näet heidän vanhimman poikansa nimi-
päivä ja häntä piti käydä onnittelemassa, varsinkin kun
hän ei asunut kaukana, hallitsi vain naapurikartanossa.

Pian olivat rouva ja herra lähtökunnossa. Nalle itse
pani silkkihatun päähänsä, ja otti kävelykepin mukaansa.
Rouva Nalle otti vain päivänvarjostimen, koska oli polt-
tava auringonpaiste. Sitten sitä lähdettiin. Matkalla
tarjosi Nalle käsivartensa rouvalleen ja rouva levitti
päivänvarjonsa.

Jakki, Jukki ja Pekka pääsivät vain kallio-ovelle asti
saattamaan. Raskaana jyskähti ovi kiinni herran ja rou-
van mentyä, pois pääsemisen toivoa ei ollut. Pekka parka
oli onneton, sillä hän oli toivonut voivansa livahtaa
myöskin ovesta ulos. Nyt piti hänen kömpiä entiseen

Pikku pupun herttaisimman
löysi Iita kiven takaa,
kantaa hellästi sen tielle,
jossa seisoo Rerttu vakaa.

Possu sit' ei koskenut ois,
eikä myöskään tipu-kana;
mutta häijy varis vaani
kiveltä niin ahnavana.

Mummo ruokaa tuoden pitää
huolta kotielukoista;
mutta katso, kuinka armas
pupu tytöistä on noista!

Iita rattahilla Rertun
lupaa vetää lähi-kyliin,
mutta ensin huolekkaasti
laskee Pupun hälle syltiin.

Sitten ottaa julkoköyden,
vetää, muuttaa pientä jalkaa
rattaat siitä hytkähtävät,
pyörät pyörii, matka alkaa.

Siin' on kyyti! Pupu-äiti,
etsimään mi saapui lastaan,
töin ja tuskin näkee siitä
korvan latvat ainoastaan.

Pieni

seikkailu.

Mutta liian kovan vauhdin
ottanut on hoppa Iita;
ensi mäen alla sinkoo
matkustajat rattahilla.

Rerttu, Pupu pysty-tassuin
kellellänsä maassa ovat;
pupu-äidin, variksenkin
säilyttävät huudot kovat.

Rerttu itkee. Lohdutus on
vetäjän nyt ainut huoli;
mutta puput pakoon pinkoo,
nopeasti niinkuin nuoli.

Mekkoakos puhdistellaan,
taputellaan pientä selkää;
Iita rakkaan siskosensa
halvauksen saavan pelkää.

Uhdoin käy he käsitysten
kotipirttiänsä kohti,
sieltä tipan, possun luota
mummon valkoliina hohti.

Hän se vasta oikeen voikin
lohdutella Rertun surun,
kertoo sadun kärpäsestä,
suiikkaa pienen sokermurun.

loukkoonsa, mutta sinne päästyään tunsikin hän koko asemansa surkeuden ja alkoi sentähden sydämensä pohjasta itkeä.

Jakki ja Jukki seisoivat takajaloillaan hänen vierellään ja kysyivät yht'aikaa: »Mikä sinulla on, ihmislapsi?»

»Minulla on niin ikävä», vastasi Pekka.

»Mitä sinä ikävöit, onhan meillä kaikki niin hyvin», sanoi Jakki itsetietoisesti.

»Kotiin ikävöin; siellä on äiti ja isä, kissa, koira, kukko ja — ja — —» Pekka itki; »täällä ei ole mitään».

»Älä puhu niin! Meilläkö ei olisi!» sanoi Jukki vuorostaan ylpeästi. »Tule kanssani, ihmislapsi, saat nähdä, eikö meillä ole kissoja, koiria — niin kaikkia paljon enemmän kuin sinulla kotonasi konsaan.»

Ja Jukki otti lyhdyn käteensä, tarttui toisella kädellään Pekkaan ja alkoi kulettaa häntä huoneitten läpi yhä kauemmas kallion sisään. Vihdoin tuli vastaan kallioseinä. Jukki otti taskustaan suuren avaimen ja pisti sen seinässä olevaan reikään. Pari kertaa väännettyä aukesi kalliopaasi kuin itsestään. Edessä oli nyt syismusta tunneli, jota myöten lähdettiin lyhdyn valossa kulkemaan.

»Kohta tulemme meidän koiralaan», puheli Jukki Pekalle. Ja eipä montaa askelta tarvinnutkaan heidän astua, kun jo oikealta aukeni suuri onkalo, jonka lattia oli metriä alempana käytävän pohjaa. Todellakin, onkalo oli koiria täynnä. — Mutta minkälaisia koiria! — Pekkaa oikein peloitti.

Kun he sitten olivat astuneet askeleita kaksi, kolme, niin jo aukeni taas onkalo oikealta. »Tässä on meidän kanala ja kissala, kissat ovat tuolla hiukan kauempana kopissaan», sanoi taas Jukki. Pekka ei ennättänyt tarkastella, sillä Jukki sanoi: »Nyt lähdemme meidän haiskimpin eläintemme luo.»

Pysähdyttiin taaskin uuden onkalon suulle. — »Kuluseni, kaunoiseni», puheli Jukki ja heitteli jotakin taskustaan onkalon pohjalle, joka nytkin oli metriä alempana käytävän pohjaa. Pekkakin kumartui kurkistamaan, mitä siellä pohjalla oikein oli. Mutta voi kamalaa! Pekka ihan jähmettyi kauhusta, sillä onkalon pohja ihan sihiisi käärmeen kaltaisista olennoista, joilla oli käyrä sarvi päässä. Nuo kiemura-olennot lisäksi nostivat päänsä ja eturuumiinsa pystyyn ottaakseen leivänpappaleita Jukin kädestä. Pekka silloin astui pari askelta eteenpäin

vavisten kuin haavan lehti. »Voi, voi», vaikeroi hän vavistessaan, »mistä apua!» — Niin, muistihan hän, että äiti oli puhunut Suojelusenkelistä, joka aina oli varjelmassa ja hyvästä taivaan isästä, joka tahtoi auttaa hädässä. »Mutta voisiko taivaan isä auttaa näinkin kauheassa hädässä, huokasi Pekka kääntyen samalla selin Jukkiin, joka yhä jutteli lempi-eläimilleen. Silloin näkee Pekka jostain kaukaa hienoista valonhohdetta. Ennen oli häntä pelottanut astua eteenpäin pimeässä käytävässä, nyt hän kuitenkin astui. Valo näkyi selvemmin ja selvemmin, ja Pekan askeleet pitenivät ja pitenivät, kunnes hän yht'äkkiä huomasi olevansa metsässä jylhän kallion kyljessä. Eipä nyt muuta kuin juoksemaan, minkä jaksoi, jottei Jukki tulisi ja veisi häntä takaisin kallio-vankilaan. Tuulispäänä kiitti Pekka sammalvärttien, risujen ja oksien poikki — tietämättä minne. Väsyneenä hän vihdoin vaipui suuren puun juurille. Jukkia tai muuta Karhulan väkeä hänen ei enää tarvinnut pelätä, sillä niin kauas hän oli jo ennättänyt; mutta sen sijaan hän huomasi olevansa eksyksissä suursuudessa metsässä. Pekka parka oli hyvin onneton. Hän painoi päänsä puun runkoa vastaan ja itki. Hän ei edes kuullut, että metsä lauloi niin vienosti ja lempeästi kuin äiti kehtolaulua. Hän ei nähnyt, että hänen päänsä päältä oksien välistä pilkisti herttaisen heleä iltataivas. Hän vain itki, itki.

»Riks-raks», kuului ylhäältä puusta. Pekka havahti itkustaan ja katsoi ylöspäin. Siellä hän näki tuuheahäntäisen kauniin oravan oksalla. He katselivat toisiaan vähän aikaa, kunnes orava kysyi: »Mitä itket?»

On niin ikävä äitiä ja isää ja koko kotia, ja minua pelottaa täällä suuressa salossa», vastasi Pekka.

»Minä saatan sinut kotiin, jos lupaat ettet milloinkaan hätyytä meitä metsän asukkaita etkä lapsiamme, et koskaan säre lintujen pesiä, etkä kiusaa niiden poikasia, et milloinkaan kiusaa kotieläimiä etkä millään muotoa lyö hevosta.»

Pekka vastasi: »Lupaan.»

»No tule sitten», sanoi Nakse-rouva ja oli samassa jo kaukana kivellä, jossa iloisesti keikkui.

Pekka lähti. Orava juoksi aina vähän matkaa ja pysähtyi taas odottamaan, kun Pekka ei enää jaksanut nopeasti juosta. Eikä aikaakaan niin oltiin jo kotiveräjällä.

Siinä pyörähytti orava veitikkamaisesti ympäri ja sanoi: »Nythän jo osannet itsekin. Muista lupauksesi! Hyvää yötä, pikku miehen alku!»

»Hyvästi, ja kiitoksia paljon, kiltti orava!» sanoi Pekka silitellen oravan tuuheata turkkia. Sitten he erosivat.

Pekka astui nyt kotiveräjältä pihalle, mutta edemmäksi hän ei päässytäkään, sillä jo oli äiti huomannut akkunasta poikansa ja rientänyt pihalle, jossa heti sieppasi Pekan syliinsä.

»Voi Pekka-poikani, missä olet ollut? Kolme päivää on koko pitäjän väki sinua etsinyt», puhui äiti. Mutta Pekka ei nyt kyennytäkään vastaamaan, sillä hän itki ilosta.

Hetipä huomasivat muutkin Pekan, ja siitäkös vasta riemu syntyi!

Kana lensi äidin olkapäälle oikein nähdäkseen ja ilosta huusi se:

»Kot-kot-kot-kot-kotkotataa.»

Kukkopa heti toiselle olkapäälle, jossa huutamaan:

»Kukkokiekuuu, missä oo-liit?»

Papukaija kiepsahti äidin pään päälle — kun ei se muutaakaan paikkaa kiireessä löytänyt — ja siinä se huusi voimensa takaa:

»Pekk- - - kaaa, Pekk- - - kaaa!»

Koira juoksi äidin ympäri aivan hurjana ilosta huutaen: »Hou-vou-vou-vou-vou!»

Kissa kiipesi äidin hametta myöten ylös oikein nähdäkseen Pekan, ja ilosta kissakin kohotti äänensä sanoessaan:

»Miauuu, meidän Pekkaa.»

Viimeiseksi juosta pörhältä vasikka ja äidin luo päästyään pani se päänsä ja etujalkansa suoraan eteenpäin huutaen pitkän-pitkää:

»Möööööööö!»

Ja Pekka itse äidin sylissä itkunsa seasta sai toki sanotuksi:

»E-en mi-minä enään ko-ko-koskaan ole ä-äidille to-to-tottelematon.»

Helena Huntuvuori.

Miten kettu turkkinsa puhdistaa.

Kertomus Ahlaisten saaristosta.

Jokainen eläinten elämää seurannut tietää, että kullakin eläimellä on oma loiseläimensä, joka vastoin eläimen tahtoa on ottanut asuntonsa sen ihossa tai turkissa, ollen siinä sitä paremmassa turvassa, mitä tuuheampi eläimen turkki on. Eikä ainoastaan asuntoonsa, vaan myöskin ravintonsa ottaa tämä kutsumaton vieras eläimen ruumiista imemällä sen verta tai jäytämällä ihoa. Näin on se alituisena kiusana eläimelle. Ja niinkuin tiedämme, on turkkieläinten pahimpana syöpäläisenä hyvin tunnettu kirppu.

Olethan nähnyt, miten koira ja kissa kokevat kynsin hampain käydä katkeraa sotaa tätä kiusaajataan vastaan, torjuakseen sen omastaan sekä avuttomain pentuinsa turkista. Etevin tässä itsensä syöpäläisistä puhdistamistyössä on aina kekseliäs Mikko repolainen, kettu.

Kun Mikolle on vaikea puhdistaa paksu turkkinsa syöpäläisistä kynsin ja hampain, turvautuu se kekseliäästi harkittuun omaan keinoonsa.

Kuumana kesäpäivänä, jolloin herjat koturit sitä pahimmin ahdistavat, juoksee Mikko sopivaan paikkaan vedenrannalle, piehtaroitsee siinä hurjasti hetkisen saadakseen syöpäläiset turkissaan liikkeelle. Ottaa sitten puupalikan hampaisiinsa, astuu veden luokse ja vajottaa hiljalleen, vähitellen toisen takakoipensa veteen. Jällassa olleet syöpäläiset ovat tietysti paenneet turkin kuivalle osalle vettä pakoon. Sitten vajottaa se samoin hiljalleen ja varovasti toisen takakoipensa, sekä sen perästä vuorottain, varovasti molemmat etukoipensa. Tämän perästä tulee turkin vuoro. Varovasti alkaa se istuutua veteen. Vaipuu vähitellen yhä syvemmälle ja syvemmälle, siksi kunnes ei Mikosta näy muuta, kuin kuononpää ja siinä oleva puupalikka.

Kaikki turkissa olleet kirput ovat, hukkumasta pelastuakseen, paenneet palikkaan ja temmeltävät nyt pitkillä säärillään hätäisinä sen ympärillä. Tyytyväisenä katselee kostonhimoinen Mikko aikansa kiusaajainsa hätää. Sukeltaa sitte yhtäkkiä vedenalle, irrottaen samalla palikan hampaistaan veden varaan kirppujen kanssa kellumaan. Nousee sitten rannalle kastunutta turkkiaan ravistelemaan sekä veitikkamaisesti silmäten, miten kirput palikalla hurjasti hypellen koettavat neuvottomina merimiehen taitoa harjotella.

M. K.

Näin me helposti näemme rakkaan Suomen ihanuudet.